

Arbocatalogus van het parketbedrijf

maart 2010

Uitvoering:
Hoofdbedrijfschap Ambachten (HBA)
Afdeling Bedrijfsvoering en Ondernemerschap
Postbus 895
2700 AW Zoetermeer

HBA-publicatiereeksnr.: 456

Inhoudsopgave

<i>De Code en Arbocatalogus van het parketbedrijf - Toelichting</i>	1
1. ACTIVITEITEN	6
<i>Calculeren</i>	6
<i>Offreren en garantie</i>	6
<i>Afspraken met consument/opdrachtgever</i>	7
<i>Wijzigingen, meer- en minderwerk</i>	7
<i>Werkvoorbereiding algemeen</i>	8
<i>Projectvoorbereiding</i>	9
<i>Meerdere aannemers op locatie</i>	10
<i>Vervoer</i>	10
<i>Materiaal</i>	11
<i>Eerste hulp</i>	11
<i>Veilig en gezond werken - algemeen</i>	12
<i>Veilig en gezond werken - Fysieke belasting</i>	14
<i>Veilig en gezond werken - Werken met elektriciteit</i>	16
<i>Veilig en gezond werken - Voorzorg bij gevaarlijke stoffen en houtstof</i>	16
<i>Veilig en gezond werken - Verwijdering vloerbedekking</i>	18
<i>Veilig en gezond werken - Werken met apparaten en gereedschappen</i>	18
<i>Dagelijkse werkbeëindiging</i>	20
<i>Langdurige werkonderbreking-vakanties bij projecten</i>	21
<i>Klachten van klanten</i>	21
<i>Werkoverleg</i>	22
<i>Interne evaluatie</i>	22
2. ONDERNEMEN	23
<i>Financiën en administratie</i>	23
<i>Milieu- en energiebesparing</i>	23
<i>Arbobeleid</i>	24
<i>Scholings- en personeelsbeleid</i>	25
3. INKOOP	28
<i>Algemeen</i>	28
<i>Vorraadbeheer</i>	29
<i>Bedrijfsauto's</i>	30
<i>Apparatuur en gereedschap</i>	30
<i>Persoonlijke beschermingsmiddelen</i>	33
<i>Bedrijfsinventaris/-inrichting</i>	34
<i>Gevaarlijke stoffen</i>	34
4. INRICHTING	36
<i>Algemeen</i>	36
<i>Werkplek</i>	37
<i>Publieksruimte</i>	38
<i>Pauzeruimte</i>	38
<i>Opslag(ruimte)</i>	38
<i>Installaties, energie en klimaat</i>	39
<i>Deuren en vluchtwegen</i>	40
<i>Drempels en vloeren</i>	40
<i>Ramen</i>	41
<i>Trappen</i>	41
<i>Wanden/muren</i>	41
5. ARBO-VOORZIENINGEN	43
<i>Voorlichting, instructie en toezicht</i>	43

<i>Bedrijfshulpverlening</i>	44
<i>Ongevallenmelding en -registratie</i>	45
<i>Brandpreventie en bestrijding</i>	46
<i>Criminaliteitspreventie</i>	46
6. ONDERHOUD	48
<i>Algemeen</i>	48
<i>Installaties</i>	48
<i>EHBO en blusmiddel</i>	49
<i>Arbeidsmiddelen</i>	49
<i>Persoonlijke beschermingsmiddelen</i>	50

De Code en Arbocatalogus van het parketbedrijf - Toelichting

Historie van de Code De eerste editie van de Code van het parketbedrijf verscheen in 2005 en bouwde voort op de volgende geschiedenis.

In 1997 ontwikkelde het HBA de eerste editie van de Code van het voetverzorgingbedrijf. Het HBA realiseerde zich dat het goed was om één document te maken met alle relevante informatie, noodzakelijk om een juiste bedrijfsvoering mogelijk te maken. Zo bevatte de Code alle wetgeving die op de onderneming van toepassing was, waaronder Arbowetgeving. De verplichtingen waren vertaald naar de bedrijfspraktijk. Daarin werd aangegeven hoe arbo-risico's uit te sluiten waren of teruggebracht konden worden naar een aanvaardbaar niveau. De Code was daarmee een Arbocatalogus avant la lettre en werd reeds voorgelegd aan de Arbeidsinspectie.

De systematiek van de Code is beoordeeld in opdracht van SZW door TNO en door het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk. In beide gevallen luidde het oordeel dat een Branchecode een goede 'state of the art' hulpstructuur was bij het bewerkstelligen van veilig en gezond werken in kleine bedrijven. Ook de Arbeidsinspectie verwijst in een recente brochures naar de Branchecodes. Ook uit een onlangs gehouden onderzoek blijkt dat het aanbieden van één juiste maatregel zonder keuzes een effectieve Arbocatalogus oplevert. Dit is het basisprincipe van Branchecodes (Vakblad Arbo, juni 2009, mevrouw J. Paul).

Code als

Arbocatalogus

Het HBA heeft als achterban het kleinbedrijf. Hierin zijn veel ZZP'ers actief (ca. 2/3 van de aangesloten 75.000 bedrijven). De parketbranche bestaat uit ruim 1600 overwegend uit kleine bedrijven. Er zijn 3300 personen werkzaam in deze branche.

Deze ambachtelijke ondernemers willen graag met hun handen werken, hun ambacht uitoefenen. Zij kunnen en willen niet meer tijd dan nodig is, besteden aan verplichtingen die voortkomen uit het voeren van een onderneming. Het HBA zet daarom de Code in als multifunctioneel instrument waarin alle onderwerpen onderling afgestemd en afgewogen aan de orde komen. Naast zorg voor veilig en gezond werken, staan ook andere bedrijfstechnische normen in de Code.

Het gebruik van de Code in de branche is behoorlijk en door de ontwikkeling van de Arbocatalogus zal het daadwerkelijke gebruik ervan waarschijnlijk verder toenemen. Daarnaast wordt steeds naarstig onderzocht welke wegen en middelen effectief zijn bij het bereiken van kleine bedrijven Om door te gaan op het idee van één instrument' kiezen HBA en de sociale partners ervoor de Arbocatalogus te integreren in deze Code.

Door deze keuze wordt tevens voorzien in het onderhoud van de Arbocatalogus. Net als in het verleden, zal de Code periodiek herzien worden. De instrumenten en maatregelen die het herbergt, worden dan tevens geactualiseerd.

Werkingsfeer

Alle parketbedrijven vallen bij wet onder de werkingssfeer van het HBA. Als een ondernemer zijn bedrijf inschrijft bij de Kamer van Koophandel, moet de ondernemer aangeven in welke branche zijn bedrijf werkzaam is. Is dit in één (of meerdere) branches van het HBA, dan wordt het bedrijf automatisch bij het HBA geregistreerd.

De volgende definitie wordt gehanteerd:

'Onder het parketvloerenleggersbedrijf wordt verstaan het bedrijf van het aanbrengen, herstellen of onderhouden van parketvloeren, anders dan tezamen met het vervaardigen

daarvan.' Van de werkingssfeer zijn uitgezonderd parketbedrijven die onder de CAO wonen vallen.

CBW-MITEX onderschrijft de inhoud. De afspraak is dat voor parketbedrijven vallend onder de CAO wonen binnen de arbocatalogus wonen regels komen die gelijkwaardig zijn aan deze arbocatalogus. Daarom dient CBW-Mitex deze arbocatalogus niet in.

De Code en de Arbocatalogus hebben dezelfde werkingssfeer.

In dit 'bedrijf' werken zowel werkgevers als werknemers en zelfstandigen. De intentie is er om de Code op te nemen in de kwalificatiestructuur en om nieuwkomers bekend te maken met de inhoud ervan. De Code is dus zowel voor de bedrijven als voor de zelfstandige beroepsuitoefenaars van kracht. Op deze manier wordt er naar gestreefd om voor een branche, waarin veel zelfstandigen werken, het aantal normen zo beperkt en overzichtelijk mogelijk te houden.

Partijen

Deze Code en Arbocatalogus zijn vervaardigd door het Hoofdbedrijfschap Ambachten in nauwe samenwerking met de sociale partners:

- Centrale Brancheorganisatie Wonen/MITEX
- Vereniging van Parketleveranciers VPVB
- FNV-Bouw
- CNV Hout en Bouw
- FNV Bondgenoten
- CNV Dienstenbond

Deze organisaties zijn als representatieve organisaties in de branche, conform de wet, gerechtigd om leden voor te dragen voor de Commissie Parket van het Hoofdbedrijfschap Ambachten. Gezamenlijk bieden deze partijen, exclusief CBW-Mitex die de inhoud onderschrijft, deze Code en Arbocatalogus ter toetsing en goedkeuring aan.

Betrokkenen

Vertegenwoordigers van de indieners van de Arbocatalogus hebben ook zeggenschap gehad over de inhoud van de Code. Deze vormden validatiegroep die toezicht hield op de technische juistheid, inpasbaarheid in het bedrijfsproces en adequate formulering.

Toegankelijkheid

De Code is gratis toegankelijk voor alle bij het HBA-geregistreerde bedrijven uit de branche. Toegang tot deze Code wordt verkregen op www.hba.nl. Aan elke bedrijf worden inloggegevens verstrekt via KvK-nummer en een wachtwoord. Werknemers kunnen desgewenst eigen inloggegevens aanvragen. De Code staat op een webapplicatie met verschillende handige functionaliteiten. Zie de demo op www.hba.nl (ga naar Branchecode Online). Doordat inschrijving bij de Kamer van Koophandel het criterium is, worden zowel georganiseerde als ongeorganiseerde bedrijven (per nieuwsbrief, vakpers en via de website) op de hoogte gebracht en gehouden.

De Code is tevens tegen beperkte kosten in een handzame papieren vorm te verkrijgen bij het HBA. Om eerder omschreven redenen (zie: Code als Arbocatalogus) wordt de Arbocatalogus als geïntegreerd onderdeel van de Code geïntroduceerd aan de brancheleden en niet als apart document. Ten slotte zal voor alle belanghebbenden en geïnteresseerden de tekst van de Arbocatalogus als aparte tekstfile gratis en zonder in te hoeven loggen te downloaden zijn via de website van het HBA.

Risico's

In de Code van het parketbedrijf zijn vanaf de eerste editie alle bekende arbeidsrisico's aan de orde gesteld. Dat is ook in de 2de editie het geval. Alle arbeidsrisico's die binnen de reikwijdte van de Code vallen, en bekend zijn, zijn zowel in de Code als in de Arbocatalogus opgenomen.

Doorlopende Risicoscanning

De in deze Arbocatalogus behandelde risico's zijn geïnventariseerd door het bedrijfsproces te analyseren, observaties bij bedrijfsbezoeken, regelmatig overleg met deskundigen, bestuurders uit de branche en experts en door uitkomsten uit een reeks van onderzoeken. Ook de vakpers wordt continu goed gevolgd. Hierbij is ook rekening gehouden met de ontwikkeling in de vakuitoefening en van de vaktechniek. Er wordt steeds gekeken naar nieuwe ontwikkelingen, oplossingen en technieken. Hierbij is voortgebouwd op ontwikkelingen uit andere branchecodes, het Arboconvenant Wonen, de RI&E voor timmerwerkplaatsen en de uitkomsten van een recent inspectieproject van de Arbeidsinspectie. Feitelijk worden de risico's geïnventariseerd en zijn voorzorgsmaatregelen benoemd om veilig en gezond werken mogelijk te maken.

De aanpak van risico's

De maatregelen zijn beschreven naar afnemende voorkeur, volgens de arbeidshygiënische strategie in 3 typen:

- bron maatregelen, als deze niet te nemen zijn
- collectieve maatregelen, pas als deze ook niet te nemen zijn
- individuele maatregelen

De maatregelen vormen met andere maatregelen een pakket dat volledig is rekening houdend met de kleinschaligheid van de branche. De maatregelen zijn gecheckt en gevalideerd op de volgende punten:

- van toepassing in deze branche
- economisch verantwoord
- inpasbaar in het bedrijfsproces
- voor bedrijfsgenoten begrijpelijk verwoord

Aan de orde komen:

- elektrische installaties, apparatuur en instrumenten, onder andere: veiligheidsnormen bij inkoop, keuring en onderhoud
- gevaarlijke stoffen waaronder houtstof en vluchtige organische stoffen
- fysieke belasting, waaronder werkhouding, tillen, afmeting werkplek, ergonomie van arbeidsmiddelen
- fysische factoren (temperatuur, licht, luchtverversing)
- psychosociale arbeidsbelasting
- machineveiligheid
- bedrijfshulpverlening

Checklist

Om de maatregelen uit de Arbocatalogus/Code toe te passen, kan ieder bedrijf een Checklist invullen waaruit vervolgens een Plan van aanpak wordt samengesteld. Hiermee kan men gericht en systematisch aan bedrijfsverbetering werken, zodat de Code kan worden doorgevoerd in het eigen bedrijf en veilig en gezond werken is gewaarborgd.

Actualisatie Code (Arbocatalogus)

Mochten, na vaststellen van de Code (en Arbocatalogus) nieuwe prioritaire arbeidsrisico's aan het licht komen, of indien er aanvullende maatregelen vereist blijken, dan zal de webversie van de Code tussentijds (voor het verschijnen van de volgende editie) worden aangevuld. Dit geldt ook wanneer er nieuwe maatregelen voor doelvoorschriften beschikbaar komen, bijvoorbeeld door het beschikbaar komen van nieuwe apparatuur. Bij belangrijke aanvullingen vindt altijd publicatie in nieuwsbrieven voor alle bedrijven en in alle vakbladen plaats.

Toelichting op de inhoud van de Code (Arbocatalogus)

Het begrip 'norm' in de Code

De Code / Arbocatalogus is opgebouwd uit genummerde teksten: normen. *Het woord 'norm' heeft dus een andere invulling in de context van de code dan gebruikelijk!*

Bij iedere norm is duidelijk aangegeven waarop ze gestoeld is (bron), wat haar status is, en om welk risico het gaat. Normen verwoorden direct toe te passen wettelijke voorschriften, praktijkrichtlijnen conform stand der techniek en aanbevelingen. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat de gebruikers de bronnen niet consulteren. De norm is een op de praktijk gerichte verwoording van de bronnen.

NEN nummers in normen

De inhoud van NEN-normen hoort niet tot deze Arbocatalogus. Wel vormt verwijzing er naar in de vorm van NEN-nummers in een normtekst onderdeel van de specificatie van apparaten, producten of diensten. De gebruiker van de code/arbocatalogus moet dan weten waar op te letten en niet zelf precies op de hoogte te zijn van de inhoud van de NEN norm.

Nummering

Iedere norm is genummerd. De norm komt in de Checklist in vraagvorm terug. Vraag en norm hebben hetzelfde nummer. Voorts is met symbolen gespecificeerd of normen betekenis hebben voor veilig en gezond werken, milieu en energiebesparing en van toepassing op zelfstandigen zonder personeel:

Symbolen

In de Code staan bij elke norm één of meer symbolen. Met die symbolen wordt de status en betekenis van de norm aangeduid.

De symbolen hebben de volgende betekenis:

wetboek = wettelijk verplicht voorschrift, bijvoorbeeld normen direct voortvloeiend uit wetteksten

duimpje = praktijknorm, is door de branche als professioneel handelen aangemerkt, onder andere interpretatie van wettelijke doelvoorschriften; deze praktijknormen geven de stand der techniek weer

lachebek = adviesnorm, goede praktijk, maar niet verplicht

Specificaties

normen over veilig en gezond opereren via de A van arbeidsomstandigheden voor de werkzame personen, klanten of anderen. Alle oplossingen/ maatregelen, die behoren bij een doelvoorschrift uit de Arbowet 2007, zijn voorzien van dit symbool. Er is gezocht naar oplossingen die dicht bij de praktijk liggen en dus haalbaar zijn. Dit om de kans op daadwerkelijk gebruik te vergroten. De oplossingen zijn manieren om aan een doelvoorschrift te voldoen. Ondernemers mogen, daar waar het praktijknormen betreft, ook zelf oplossingen toepassen om aan een doelvoorschrift te voldoen, mits tenminste hetzelfde veiligheidsniveau wordt bereikt. De adviesnormen in de Arbocatalogus dienen ter verdere optimalisatie en worden niet dwingend opgelegd.

normen over zorg voor milieu

- † Een Zelfstandige Zonder Personeel (ZZP-er) heeft met minder wet- en regelgeving te maken dan een ondernemer met mensen in loondienst of stagiaires. Daarom zijn de normen die ook gelden voor ZZP-ers apart aangegeven. Ook als de partner/echtgeno(o)t(e) meewerkt is sprake van een Zelfstandige Zonder Personeel.

De vorm

De Codes zijn allen opgesteld volgens een stramien.

Wettelijke voorschriften op relevante gebieden zijn geformuleerd in voor het vakgebied begrijpelijke taal en in bruikbare vorm. Op deze manier wordt de regelgeving hanteerbaar gemaakt.

De Code van het parketbedrijf is zo opgezet dat hij aansluit bij de activiteiten en het bedrijfsproces van een ondernemer in de sector. De betreffende regelgeving is ingedeeld in 6 hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk worden de activiteiten beschreven die de core business van de sector uitmaken. In de andere hoofdstukken wordt aandacht besteed aan ondernemen, inkoop, inrichten, arbo-voorzieningen en onderhoud. De normen zijn zo ingedeeld dat er geen dubbelingen voorkomen en dat bijvoorbeeld gebruikte materialen waar eisen aan gesteld worden ook allen vermeld staan bij het hoofdstuk 'Inkoop'.

1. Activiteiten

Calculeren

- 5797 Gebruik de Uniforme Legvoorschriften Parketbranche en werk volgens de daar neergelegde werkvoorschriften.
- *Validatiegroep parket*
  - *Oplossing voor fysieke belasting*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- 2877 Controleer de hoeveelheid materialen en uren nauwkeurig. Begroot niet te ruim, maar ook niet te krap, zeker in verband met werkdruk en stress.
- *Oplossing voor werkdruk*
- 2881 Ga na welke kwaliteit de consument/opdrachtgever verlangt en bepaal:
- of de middelen en uw kennis (en kennis van uw medewerkers) toereikend zijn om de gevraagde kwaliteit te leveren
- hoe u de gevraagde kwaliteit gaat realiseren
- *Oplossing voor werkdruk*

Offreren en garantie

- 5291 Leg in uw offerte of Algemene Voorwaarden als ontbindende voorwaarde vast dat er veilig en gezond gewerkt kan worden.
- *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*
- 5358 Maak in uw offerte een reële urenberekening en planning met een uitloop op basis van uw werkervaring.
- *Oplossing voor werkdruk*
- 3555 Omschrijf duidelijk de omvang van de levering en wat de consument/opdrachtgever geacht wordt te doen:
- welke werkzaamheden verricht u
- welke materialen (en in welke hoeveelheden) levert u of worden door uw opdrachtgever toegeleverd of beschikbaar gesteld
- afspraken over werkzaamheden en materiaal van de gebruikte ondervloer
- veiligheidsvoorzieningen
- gebruik van pauzeruimte en sanitaire voorzieningen
- stroomvoorziening
- of randafwerking is inbegrepen
- *Burgerlijk Wetboek boek 6, afdeling 9, de gevolgen van het niet nakomen van een verbintenis*
  - *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*

Afspraken met consument/opdrachtgever

- 5721 Maak voor de opdrachtbevestiging met uw opdrachtgever afspraken over de voorzieningen op en staat van de locatie, zoals:
- te bewerken vloer is vrij van meubilair vóór aanvang werkzaamheden
  - er is ventilatie en temperatuursregeling in de ruimte of de mogelijkheid om uw eigen ventilatie aan te sluiten
  - er zijn voldoende stopcontacten (met voldoende vermogen) om alle benodigde apparatuur, inclusief afzuiging en stofzuigers, aan te sluiten
  - toegang tot sanitaire voorzieningen
- 4069 Licht de consument/opdrachtgever voor over de samenhang tussen veilige werkomstandigheden en kwaliteit van het product. Behandel daarbij o.a.:
- methoden om tillen en andere fysieke belasting te beperken
  - beperking gevaren van zagen en andere bewerkingen
  - beperking van stof
  - beperking gebruik V.O.S.
  - beperking geluidsproductie
  - doorloop- en droogtijden
- 5274 Maak goede afspraken met de klant over aanwezigheid en eventuele opslag van materialen zodat de veiligheid van aanwezigen, met name kleine kinderen en huisdieren, geen gevaar loopt.
- 3789 Maak duidelijk wat voor- en nadelen zijn van de verschillende manieren van leggen.
-
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 3.*
  - *Oplossing voor fysieke belasting*
  - *Oplossing voor werkdruk*
  - *Validatiegroep parket 11 januari 2005.*
  - *Oplossing voor CMR-stoffen*
  - *Oplossing voor fysieke belasting*
  - *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*
  - *Oplossing voor werkdruk*
  - *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*
  - *Validatiegroep parket 6 september 2004.*
  - *Oplossing voor werkdruk*

Wijzigingen, meer- en minderwerk

- 2982 Indien er zich wijzigingen in het werk voordoen, leg dan de gemaakte afspraken vast en laat de consument/opdrachtgever voor akkoord tekenen.
- 3784 Voer alleen wijzigingen in de opdracht uit als beide partijen hiervoor getekend hebben.
- 2985 Leg bij meer- en minderwerk de aard en de omvang ervan vast en maak afspraken met de consument/opdrachtgever en laat deze een meer-/minderwerkbon tekenen.
-
- *Oplossing voor werkdruk*
  - *Oplossing voor werkdruk*
  - *Oplossing voor werkdruk*

Werkvoorbereiding algemeen

Voor de inzet van materiaal, arbeidsmiddelen, medewerkers en voor inrichting staan in hoofdstuk 2,3,4 en 6 nadere normen over inkoop-eisen, opleiding, instructie en eisen aan gebouw en werkruimtes. Om effectief en veilig en gezond te werken moet u ook aan deze normen voldoen.

3785		Controleer of op locatie ten minste 16 ampère/220 Volt aanwezig is.		• <i>Oplossing voor elektrische installaties</i>
	2908		Bestel voldoende materialen. Houd rekening met levertijden. Bestel zo mogelijk materialen op maat.	• <i>Oplossing voor werkdruk</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
	2952		Vermijd structureel overwerk en werkdruk door een goede planning en organisatie van personeel en middelen.	• <i>Arbeidstijdenwet 2007 artikel 5.7.</i> • <i>Oplossing voor werkdruk</i>
	4228		Plan zowel eigen als in te huren gereedschappen en werktuigen in.	• <i>Oplossing voor werkdruk</i>
	2912		Plan het personeel (medewerkers, medewerkers van onderaannemers, uitzendkrachten, etc.) functioneel in.	• <i>VeiligheidsChecklist Aannemers (VCA) 2004/04, 11.1 en 11.2</i> • <i>Oplossing voor werkdruk</i>
 	3557		Stel een plan van aanpak voor het werk op. Houd rekening met: - tijdsplanning - personeel - materieel - arbeidsomstandigheden en veiligheidsvoorzieningen op het werk: - beperk fysieke belasting door keuze van werkmethode en hulpmiddelen - persoonlijke beschermingsmiddelen - EHBO - alarmkaart - voorzieningen voor personeel, zoals toilet - de te leveren kwaliteit - het gebruik, de opslag en afvoer van gevaarlijke stoffen en afval	• <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i> • <i>Oplossing voor werkdruk</i>

2917

Licht medewerkers voor over het werk, de ter plekke geldende veiligheidsvoorschriften, juiste werkmethoden, gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen en milieumaatregelen. Leg behandelde punten vast.

- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 8.*
- *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*

Projectvoorbereiding

2913

Stel u, wanneer u in onderaanneming werkt, op de hoogte van de veiligheidsvoorschriften en ter plekke aanwezige veiligheidsvoorzieningen van de opdrachtgever. Maak afspraken over voorschriften, voorzieningen en verdeling van de verantwoordelijkheden. Vraag een eventueel Veiligheids- en Gezondheidsplan op dat al gemaakt is door de hoofdaannemer.

- *VeiligheidsChecklist Aannemers (VCA) 2004/04, hoofdstuk 5*
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 2.31, ad a*
- *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*

2914

Stel een Veiligheids- en Gezondheidsplan op indien uw opdrachtgever dat niet gedaan heeft en wanneer:

- de geraamde duur van de totstandbrenging van het bouwwerk meer dan 30 werkdagen beslaat en op die bouwplaats meer dan 20 werknemers tegelijkertijd arbeid zullen gaan verrichten, of
- met de totstandbrenging van het bouwwerk meer dan 500 mensdagen gemoeid zullen zijn of
- projecten een kleinere omvang hebben en er sprake is van bijzondere gevaren die niet tot de dagelijkse bedrijfsvoering horen. Bijvoorbeeld: bedolven raken, vastraken en vallen van hoogte.

- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 2.27 en artikel 2.28, lid 1.*
- *VeiligheidsChecklist Aannemers (VCA) 2004/04, hoofdstuk 5*
- *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*

2915

Vul het Veiligheids- en Gezondheidsplan van uw opdrachtgever aan indien:

- het Veiligheids- en Gezondheidsplan vereist is
- het plan van uw opdrachtgever ontoereikend is voor uw werkzaamheden

- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 2.31, ad a.*
- *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*

2923

Neem bij projecten zo nodig de situatie ter plaatse op en ga na of de voorschriften van het Veiligheids- en Gezondheidsplan voldoende, juist en effectief zijn.

- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 2.35.*
- *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*

4229

Neem bij particuliere opdrachtgevers de situatie ter plaatse op en stel vast of het werk op een veilige en gezonde wijze uitgevoerd kan worden.

- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 2.35.*
- *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*

- 4230 Alle benodigde documenten zijn ter plaatse aanwezig, voor zover van toepassing:
- veiligheidsinformatiebladen
  - alarmkaart calamiteiten met routebeschrijvingen naar ziekenhuis
  - projectmap met tekeningen, werkomschrijving en nota van inlichtingen
  - overzicht namen en telefoonnummers van contactpersonen (opdrachtgever, hoofdaannemer, onderaannemers, leveranciers)
- †
- *Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 2.35.*
  - *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*
- 5345 Controleer of machines zo geplaatst en ingericht kunnen worden dat er geen gevaar is voor verschuiven, omvallen en kantelen, oververhitting, ontploffing en elektrocutie.
- †
- *Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.4.*
  - *Oplossing voor machineveiligheid*
- 4074 Pauzeruimte op locatie is stofvrij en lawaaiarm. Het hoeft geen specifieke ruimte te zijn. Daglicht en uitzicht naar buiten worden sterk aanbevolen.
- †
- *Oplossing voor CMR-stoffen*
  - *Oplossing voor geluid*

Meerdere aannemers op locatie

- 5450 Wijs zo nodig een coördinator aan met als taken:
- coördineren van de veiligheidsmaatregelen
  - organiseren van de samenwerking
  - aanspreekpunt voor de Arbeidsinspectie
  - organiseren van de controle op de naleving van het Veiligheids- en Gezondheidsplan
  - (zo nodig) in- of aanvullen van het dossier en het Veiligheids- en Gezondheidsplan
  - treffen van maatregelen waardoor alleen bevoegde personen de bouwplaats kunnen betreden
  - coördineren van de voorlichting aan werknemers
- †
- *Arbo-kompas pagina 17, 15.*
  - *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*

Vervoer

- 3791 Ga vooraf na wat de bereikbaarheid en woonsituatie van de klant is.
- †
- *Arboconvenant Wonenbranche*
  - *Oplossing voor fysieke belasting*
  - *Oplossing voor werkdruk*
- 3792 Neem maatregelen om lichamelijke belasting bij aflevering tegen te gaan met hulp van de 'Checklist bezorginformatie', te vinden op www.arbowonen.nl.
- †
- *Arboconvenant Wonenbranche*
  - *Oplossing voor fysieke belasting*

Materiaal

- 4073 Spreek met de leverancier af dat waar mogelijk materiaal op maat en in voldoende hoeveelheden wordt aangeleverd.
- A-blad, Houtstof op de bouwplaats
  - Oplossing voor fysieke belasting
  - Oplossing voor gevaarlijke stoffen
  - Oplossing voor CMR-stoffen
  - Oplossing voor werkdruk
- 5714 Pakketten parket wegen niet meer dan 20 kg.
- Oplossing voor fysieke belasting
- 3790 Controleer het materiaal (vloerdelen, laminaat, parket etc.) bij ontvangst en voor het leggen op:
- bestelde sortering
  - hoeveelheid
  - schade
  - juiste kwaliteit (in overeenstemming met order)
  - bestelde maatvoering
  - vochtgehalte
- Noteer uw bevindingen op het formulier van de leverancier (Alliance formulier).
- Bedrijfsbezoeken
  - Oplossing voor fysieke belasting
  - Oplossing voor werkdruk

Eerste hulp

- 5455 Op iedere werklocatie is een verbandtrommel aanwezig met onder meer:
- drukverband met instructie
  - pleisters
  - verband
  - desinfectiemiddelen
  - schaar
  - oogspoelvoorziening
-
- Doelvoorschrift Arboret 2007 artikel 3, lid 1e en artikel 15: bedrijfshulpverlening
- 284 Eerste hulp, algemeen:
- waarschuw de bedrijfshulpverlener(s)
  - bel 112 bij een ernstig ongeval
  - blijf bij het slachtoffer tot deskundige hulp aanwezig is
  - vervoer/verplaats het slachtoffer alleen bij gevaar
  - vertel de arts over de verleende hulp
  - geef de arts de verpakking of het veiligheidsinformatieblad van de stof waarmee het slachtoffer in aanraking is gekomen (indien relevant)
-
- Arbohandboek pagina 65 en 68.
  - Oplossing voor bedrijfshulpverlening
- 5462 Verleen eerste hulp bij oogletsel, veroorzaakt door chemische stoffen:
- spoel het oog met de beschikbare oogspoelvoorziening
  - til daarbij de oogleden beurtelings op
  - spoel ook de oogleden en wimpers
  - niet in het oog wrijven
  - dek zo nodig het oog af met een steriel gaasje
  - raadpleeg een arts
-
- Arbohandboek pagina 68.
  - Basisopleiding Bedrijfshulpverlener pagina 58.
  - Oplossing voor bedrijfshulpverlening

	4206		Verleen eerste hulp bij een splinter in het oog door de splinter niet te verwijderen maar slachtoffer halfzittend of liggend te plaatsen en arts te bellen.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor bedrijfshulpverlening</i>
	5715		Eerste hulp bij snij- of schaafwonden: <ul style="list-style-type: none"> - een kleine wond eerst kort laten doorbloeden (vuil eruit) - wond grondig uitspoelen met stromend water - wond droog deppen - wond desinfecteren - wond afplakken met pleister of steriel gaas - nieuwe handschoenen aandoen (indien van toepassing) - diepe wonden laten hechten - gereedschap waarmee de wond is veroorzaakt reinigen en gemorst bloed verwijderen 	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor biologische agentia</i> • <i>Oplossing voor bedrijfshulpverlening</i>
	768		Verleen eerste hulp bij het morsen van gevaarlijke stoffen op de huid door: <ul style="list-style-type: none"> - de huid met water af te spoelen - eventuele kleding te verwijderen - bij huidirritatie een arts te raadplegen 	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor bedrijfshulpverlening</i>
<i>Veilig en gezond werken - algemeen</i>					
	4523		De werknemer zorgt voor zijn/haar eigen veiligheid en gezondheid en die van anderen door: <ul style="list-style-type: none"> - volgens instructie en opleiding te werken - juist gebruik van arbeidsmiddelen, persoonlijke beschermingsmiddelen en gevaarlijke stoffen - gevaarlijke situaties te melden, collega's te beschermen en te waarschuwen bij onjuist gebruik van apparatuur en/of gevaarlijke situaties 		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 11.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Oplossing voor biologische agentia</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
	2948		Tref maatregelen om struikelgevaar over snoeren, slangen, materialen en materieel te voorkomen, bv. met kabelmatten.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.2, lid 1.</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
	1790		Gebruik arbeidsmiddelen alleen voor de daarvoor bestemde doeleinden.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.3.</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
	5799		Van alle in de bedrijfswagen aanwezige producten is een kopie van het veiligheidsinformatieblad aanwezig.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Oplossing voor vluchtige organische stoffen</i>

	5368		Draag bij het werken met arbeidsmiddelen geen losse sieraden zoals ringen, armbanden en kettingen als die een gevaar kunnen opleveren. Draag lang loshangend haar vastgebonden.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
 	2926		Licht onderaannemers, uw medewerkers en die van onderaannemers voor over de algemene en ter plekke geldende veiligheids- en milieuvorschriften en -procedures. Registreer aanwezigheid bij de voorlichting met een door de medewerkers ondertekende presentielijst.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbidsomstandighedenwet 2007 artikel 8.</i>
	4231		Houd rekening met de gemaakte afspraken over toegankelijkheid van de locatie en het gebruik van voorzieningen en informeer betrokkenen hierover.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor werkdruk</i>
	5461		Voorkom blootstelling aan geluid boven 80 decibel. Als dit niet mogelijk is, tref dan voorzorgsmaatregelen: - beperk het aantal personen in de ruimte waar het geluid is - werk maximaal 2 uur bij dit geluidsniveau - draag gehoorbescherming		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.7, lid 1.</i> • <i>Oplossing voor geluid</i>
 	1957		Voorkom onnodig energieverbruik en geluidsoverlast door de machine alleen aan te zetten voor daadwerkelijk gebruik.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor geluid</i>
	388		Gebruik persoonlijke beschermingsmiddelen volgens de gebruiksaanwijzing.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbidsomstandighedenwet 2007 artikel 11b.</i>
	5451		Draag op bouwplaatsen goed passende (S3)schoenen (met een dichte neus en stalen tussenzool) gedurende de werktijd, behalve tijdens het leggen van parket.		
	5367		Neem maatregelen als de temperatuur in de ruimte hoger is dan 25 graden. Maatregelen zoals: koele pauzeruimtes, aangepaste kleding, extra ventilatie en voldoende drinken. Pas het werkrooster aan of verkort de werktijden.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.1, lid 1.</i> • <i>Oplossing voor fysieke factoren</i>
 	488		Voorkom zoveel mogelijk het ontstaan van afvalstoffen en restanten verpakkingsmateriaal op de werkplek.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Activiteitenbesluit milieubeheer artikel 2.1, lid 2.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> •

Veilig en gezond werken - Fysieke belasting

	290		Organiseer het werk zodanig (werkplek, -methode, persoonlijke beschermingsmiddelen), dat fysieke belasting geen gevaren voor werkzame personen met zich meebrengt.	†	• <i>Doelvoorschrift Arbobesluit 2007 artikel 5.2 en 5.3: fysieke belasting</i>
	5333		Gebruik om lasten te verplaatsen waar mogelijk elektrische palletwagens en elektrotrekkers, anders steekkarren en platte wagens.	†	• <i>Arbeidsrisico's in de parketleggerssector, Arbeidsinspectie 2009 pagina 12.</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
	5334		Duw karren en wagens, voorkom trekken. Duw gelijkmatig en rustig.	†	• <i>Arbeidsrisico's in de parketleggerssector, Arbeidsinspectie 2009 pagina 13.</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
	5335		Maak drempelovergangen gelijkmatig bijvoorbeeld met drempeloplopen of verwijder drempels bij transport van materialen en apparaten.	†	• <i>Arbeidsrisico's in de parketleggerssector, Arbeidsinspectie 2009 pagina 13.</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
	5337		Als u langdurig in één houding moet werken - neem dan regelmatig korte pauzes - beweeg en loop gedurende deze pauzes - werk niet langer dan 15 minuten in één houding zonder te bewegen.	†	• <i>Validatiegroep parket 09062009</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
	5364		Kniel zo dicht mogelijk bij het werk. Voorkom regelmatig (vaker dan 12 maal per uur) verder reiken dan 50 cm verwijderd van de knieën.	†	• <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
	5332		De werknemers krijgen bij iedere nieuwe werksoort voorlichting over de te gebruiken werkmethode en instructies om fysieke belasting zo laag mogelijk te houden.		• <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>

 3283		Werk met kniebescherming om de druk op het kniegewricht goed te verdelen.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>A-blad bestratingsmaterialen</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
 5829		Pas technische (til)hulpmiddelen toe of til met meerdere personen bij gewichten boven de tilnorm: - 15 kg voor jongeren tot 18 jaar - 10 kg voor zwangere vrouwen		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbeidsomstandighedenregeling 2007 beleidsregel 1.42.</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
 5486		Kijk voor praktische voorbeelden van tilhulpmiddelen op: www.arbowonen.nl/index.php .		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
 432		Til volgens de tilinstructie: - plaats de benen in lichte spreidstand - buig de knieën - houd de last zo dicht mogelijk bij het lichaam - rechte rug (voorkom buigen en draaien) - til rustig - til met 2 handen		<ul style="list-style-type: none"> • <i>A-blad tillen pagina 26.</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
 5336		Voorkom tillen bij geknield werken. Til knielend nooit meer dan 10 kg.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>A-blad tillen</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
 440		Wissel veel tillen af met andere taken. Probeer het werk zo te organiseren dat één persoon niet meer dan 12 maal per uur moet tillen.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbonormenboek 2010, onderdeel fysieke belasting, tillen/dragen.</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
 5330		Neem bij tillen de volgende richtlijnen in acht: - tweehandig tillen/dragen in gunstige situatie: maximaal 25 kg - tillen boven hoofdhoogte (175 cm): 4 kg - tweehandig tillen door jeugdigen (tot 16 jaar): 10 kg - tweehandig tillen van grond tot heuphoogte dicht bij het lichaam: 15 kg - tweehandig tillen tussen knie- en borsthoogte: 12 kg - tweehandig tillen van grond tot heuphoogte verder van het lichaam: 10 kg - tweehandig tillen rond heuphoogte en 90° draaien: 8 kg - tweehandig tillen van grond tot heuphoogte ver van het lichaam plus draaiing rug: 6 kg - zittend, knielend of gehurkt tillen: 4,5 kg - eenhandig tillen in gunstige situatie: 17 kg		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Hoofdbedrijfschap Detailhandel Sectormodel arbocatalogus.</i> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>

Veilig en gezond werken - Werken met elektriciteit

- 743 Ken de gebruiksaanwijzingen van de apparaten.
  - *Oplossing voor elektrische installaties*
- 555 Voorkom of beperk het gevaar van vocht bij het werken met elektriciteit.
  - *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*
- 745 Steek een geaarde stekker uitsluitend in een geaard stopcontact.
  - *Oplossing voor elektrische installaties*
- 355 Gebruik de volgende gekeurde verlengsnoeren:
- voorzien van randaarde
- alleen tijdelijk
- volledig afgerold
- repareer beschadigde snoeren door inkorten
  - *Arbonormenboek 2010, onderdeel elektrische installaties, kabels en leidingen.*
  - *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*
- 5725 Zet elektrisch gereedschap en apparatuur direct na gebruik uit en haal de stekker uit het stopcontact.
  - *Oplossing voor elektrische installaties*

Veilig en gezond werken - Voorzorg bij gevaarlijke stoffen en houtstof

- 5339 Maak gebruik van www.stoffenmanagerwonen.nl/ om producten te kiezen en om risico's van producten te beheersen.
  - *Arboconvenant Wonenbranche*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- 3788 De lijm waar de parketvloer mee wordt aangebracht mag ten hoogste 5 gram V.O.S. per kilogram gebruiksklaar product bevatten. De producten waarmee de vloer wordt afgewerkt, mogen ten hoogste 100 gram V.O.S. per liter gebruiksklaar product bevatten. Het gehalte V.O.S. is te vinden op het etiket van het product.
  - *Arbodemstandighedenregeling 2007 artikel 4.32a.*
  - *Oplossing voor vluchtige organische stoffen*

A	5439	👍	Bij gebruik van V.O.S.-arme middelen wordt altijd extra geventileerd. Gebruik zo mogelijk een mobiel ventilatiesysteem. Gebruik zo nodig een masker met A filter.	†	<ul style="list-style-type: none"> • Validatiegroep parket 150210 • Oplossing voor vluchtige organische stoffen
A	5456	😊	Bepaal met behulp van www.blootstellingsbeoordeling.nl welke bescherming nodig is om op gezonde wijze met lijm en/of lak te werken.	†	<ul style="list-style-type: none"> • Oplossing voor vluchtige organische stoffen
A	367	📖	Werk met gevaarlijke (afval)stoffen volgens de waarschuwingen en gegevens op de verpakking en het veiligheidsinformatieblad. Iedere leverancier is wettelijk verplicht deze mee te leveren.	†	<ul style="list-style-type: none"> • REACH artikel 31. • Oplossing voor gevaarlijke stoffen • Oplossing voor CMR-stoffen • Oplossing voor vluchtige organische stoffen
A	362	📖	In de werkruimte zijn niet meer gevaarlijke (afval)stoffen op locatie aanwezig dan strikt noodzakelijk. Gebruik een kleine voorraad en ruim zo veel mogelijk direct na gebruik zorgvuldig op.	†	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.1c, lid 1g. • Oplossing voor gevaarlijke stoffen • Oplossing voor CMR-stoffen • Oplossing voor vluchtige organische stoffen
A	495	📖	Houd gevaarlijke afvalstoffen van verschillende categorieën van elkaar en van andere afvalstoffen gescheiden en geef deze gescheiden af.	†	<ul style="list-style-type: none"> • Activiteitenbesluit milieubeheer artikel 2.12, lid 1. • Oplossing voor gevaarlijke stoffen • Oplossing voor CMR-stoffen • Oplossing voor vluchtige organische stoffen
A	4190	👍	Voer (hout)stof af via een slang naar een (mobiele) afzuig- en filterinstallatie of een industriële stofzuiger met stofopvang en H-filter die voldoet aan de prestatietoets van TNO.	†	<ul style="list-style-type: none"> • Oplossing voor CMR-stoffen
A	5800	👍	Draag bij stoffige werkzaamheden, zoals handmatig schuren, een masker met P3 filter.	†	<ul style="list-style-type: none"> • Oplossing voor CMR-stoffen

Veilig en gezond werken - Verwijdering vloerbedekking

- 5346 Beoordeel, indien van toepassing, of de reeds aangebrachte vloerbedekking verwijderd kan worden. Houd hierbij ook rekening met de arborisico's van het eigen personeel (fysieke belasting, vrijkomen lijmresten etc).
- 5457 Schakel bij volgelijmde zachte vloerbedekking een gespecialiseerd bedrijf in met hiervoor geschikte machines of huur deze machines zelf.
- 3795 Schakel een deskundig en erkend bedrijf in (gecertificeerd volgens SC-540) wanneer vloerbedekking wordt aangetroffen die mogelijk asbest bevat, om:
- vast te stellen of het materiaal wel of geen asbest bevat
  - asbesthoudend materiaal (indien noodzakelijk) te laten verwijderen
-

Veilig en gezond werken - Werken met apparaten en gereedschappen

- 2976 Gebruik uitsluitend handgereedschappen die geschikt zijn voor het gebruiksdoel.
- 5444 Pas machines niet aan of voldoe aan het Warenwetbesluit Machines (CE markering).
- 2979 Als medewerkers eigen gereedschappen gebruiken, is dit veilig en goed onderhouden, met alle beveiligingen intact.
- 5341 Alle beveiligingshulpmiddelen zijn op de machine aanwezig. Werk alleen met een machine met beveiliging.

	3806		Gebruik apparatuur met afzuiging.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>A-blad, Houtstof op de bouwplaats</i> • <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i>
	3809		Gebruik bij elektrisch handgereedschap de afzuiging die hoort bij de machine.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>A-blad, Houtstof op de bouwplaats</i> • <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
	3807		Maak gebruik van de aanwezige stofkappen op machines.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>A-blad, Houtstof op de bouwplaats</i> • <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
	5720		Draag bij alle werkzaamheden met elektrisch gereedschap gehoorbescherming.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbomstandighedenwet 2007 artikel 11 ad b.</i> • <i>Oplossing voor geluid</i>
	5340		Machines met een 2-handenbediening worden altijd door één persoon bediend.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor elektrische installaties</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
	5716		Werk alleen met afkortzaag, cirkelzaag en tafelzaag met spouwmes, beschermkap en met passende stofafzuiging.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.7.</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i> • <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
	5718		Jongeren onder 18 werken uitsluitend onder toezicht aan de tafelzaagmachine.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbomstandighedenbesluit 2007 artikel 1.37.</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>

- 5717 Werk alleen met een decoupeerzaag met beschermkap, spatbescherming en met stofafzuiging.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.7.*
  - *Oplossing voor machineveiligheid*
  - *Oplossing voor CMR-stoffen*
- 2961 Draag bij het (machine-)zagen een veiligheidsbril en gehoorbescherming.
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 11, ad b.*
  - *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 8.3.*
  - *Oplossing voor geluid*
- 5719 Werk met tackers en vergelijkbaar gereedschap altijd met intacte beveiligingen.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.7.*
  - *Oplossing voor machineveiligheid*
- 3461 Controleer maandelijks alle beveiligingen en noodstopvoorzieningen van arbeidsmiddelen op goed functioneren.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.5 lid 1.*
  - *Oplossing voor machineveiligheid*
- 3445 Licht de medewerkers voor over het doel, de werking en de beveiligingen van arbeidsmiddelen. Kijk voor meer informatie op www.arbovriendelijkehulpmiddelen.nl.
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 8, lid 3.*
  - *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.11a.*
  - *Oplossing voor machineveiligheid*

Dagelijkse werkbeëindiging

- 5842 Laat de werkplek ordelijk achter. Haal stekkers uit het stopcontact, berg scherp gereedschap en gevaarlijke stoffen op buiten bereik van kinderen. De beschermkap staat op het zaagblad.
- *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*
- 2994 Ruim afval en overgebleven materialen op en voer deze af.
- *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*

	5841		Reinig gereedschap en apparaten na ieder gebruik en berg deze ordelijk op. Haal de druk van de compressor en haal de stekker uit het stopcontact. Laat het vocht uit de voorraadtank lopen ter voorkoming van roestvorming.		• <i>Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats</i>
	3820		Maak schoon door het stof weg te zuigen met een industriële stofzuiger met H-filter.		• <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i>
 	3808		Bewaar poetsdoeken, 'pads' e.d. die oplosmiddelarme, 'drogende' olie bevatten in de buitenlucht óf in een luchtdicht afgesloten vat óf geheel uitgespreid (liefst nat) i.v.m. het gevaar van zelfontbranding.		• <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
 	2989		Sla materialen veilig op in verband met gevaar van omvallen, diefstal, milieu-incidenten, ongevallen.		• <i>Validatiegroep parket</i> • <i>Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats</i>

Langdurige werkonderbreking-vakanties bij projecten

 	2992		Verwijder materieel en sla het bij voorkeur op juiste wijze in het bedrijf op.		
 	5458		Haal stekkers van apparaten en machines uit het stopcontact.		• <i>Oplossing voor elektrische installaties</i>

Klachten van klanten

4366		Beschik over een klachtenprocedure waarin binnen 10 werkdagen een reactie op een klacht komt.	
1445		Bespreek klachten direct met de klant.	
3009		Informeer klanten schriftelijk hoe de klacht wordt opgelost.	
566		Registreer klachten en breng zo nodig verbeteringen aan om herhaling van de klacht te voorkomen. Een klacht kan een gratis advies zijn.	
2865		Los klachten van klanten ruimhartig op.	
3536		Handel klachten snel af.	

- 4235 Wijs consumenten bij blijvende onenigheid op de mogelijkheid om geschillen af te handelen via een geschillencommissie (als u lid bent van een brancheorganisatie of geregistreerd bij een geschillencommissie) of via arbitrage van de Kamer van Koophandel.

Werkoverleg

- 3067 Houd regelmatig werkoverleg (vuistregel: eenmaal per maand). • *Oplossing voor werkdruk*
- 3071 Besteed in het werkoverleg aandacht aan: • *Oplossing voor werkdruk*
- arbeidsomstandigheden (in het bijzonder werkdruk en ziekteverzuim)
  - veiligheid
  - milieu-aspecten
  - werkverdeling en planning
  - algehele gang van zaken in het bedrijf
  - openstaande actiepunten

Interne evaluatie

- 3001 Stel samen met uw medewerkers vast wat bij een project goed en fout is gegaan, leg conclusies vast en gebruik ze voor de toekomst. • *Oplossing voor werkdruk*
- 5448 Maak een nacalculatie en analyseer verschillen tussen de voor- en de nacalculatie.
Pas, indien nodig, uw calculatiemethode aan. • *Oplossing voor werkdruk*

2. Ondernemen

Financiën en administratie

-   535 Bewaar in het bedrijf de volgende documenten (of een kopie):
- onderhoudscontracten
  - certificaten van bodembeschermende voorzieningen, opslagtanks, filters, enz.
  - certificaten van periodiek onderhoud
  - certificaten keuringen
  - overzichten energiebedrijf
  - veiligheidsinformatiebladen
  - afgiftebewijzen afvalstoffen
  - bewijzen van aanleg van bodembeschermende voorzieningen en opslagtanks
- *Regeling milieubeheer artikel 2.6.*
-   3827 Registreer gevaarlijke stoffen. Gevaarlijke stoffen die onder de registratieplicht vallen zijn meestal te herkennen aan een oranje vierkant met daarop een teken.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.2a.*
-   62 Registreer van gevaarlijke stoffen, die regelmatig in het bedrijf voorkomen, in de RI&E het volgende:
- naam van de stof
  - gevaren
  - wijze van blootstelling
  - blootstellingsniveau per medewerker
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.2.*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- 3372 Leg vast of de medewerkers in de organisatie werken met:
- gevaarlijke stoffen of met producten, die gevaarlijke stoffen (chemicaliën) bevatten
  - kankerverwekkende, mutagene en/of reproductietoxische stoffen of met producten, die deze stoffen bevatten
  - vluchtige organische stoffen
- Zie hiervoor bijlage I en II.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.2a.*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

Milieu- en energiebesparing

-   497 Sla gevaarlijke afvalstoffen zoveel mogelijk op in de originele lege verpakking voorzien van een oranje sticker met opschrift 'AFVAL'.
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

1619

Laat u zich door een deskundige informeren over een verlichtingsplan bij vernieuwing van de (totale) verlichting. Let hierbij op:

- verlichting met de juiste lux, van belang is ook de lichtspreiding
- een basisverlichting van hoog frequente-tld met spiegeloptiek of compacte fluorescentielampen met spiegeloptiek
- vitrine- en etalageverlichting met hoog frequente-tld en asymmetrische armaturen (veelal richtbare compacte spots met koudspiegel halogeen lichtbronnen)
- kleine accenten halogeenspotjes met een hoog rendement of voor pl-lampen in spiegeloptiek
- grote accenten downlights met compacte fluorescentielampen (met brede lichtspreiding voor een rustig lichtbeeld zonder overgangschaduw)
- ruimtes met lichtgekleurde wanden
- een goede schakelmogelijkheid
- afstemming van de verlichting op de taak
- verlichting met anti-inbraakfunctie

- *Branche-energie advies NOVEM*
- *Oplossing voor fysieke factoren*

Arbobeleid

364

Voorkom risico's door in deze volgorde toepassen van:

- bronbestrijding
- collectieve bescherming
- individuele bescherming
- gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen (het gebruik ervan is tijdelijk en tot het strikt noodzakelijke beperkt)

- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 3, lid 1b.*

229

Pas het arbobeleid aan als ervaringen, gewijzigde werkmethoden of werkomstandigheden daartoe aanleiding geven.

- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 3.*

3308

De taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van alle medewerkers ten aanzien van arbeidsomstandigheden zijn aan de medewerkers bekend gemaakt.

- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 3.*

5459

In het arbobeleid en in de procedures, voorschriften en/of regels op het gebied van de arbeidsomstandigheden wordt extra rekening gehouden met de volgende categorieën medewerkers:

- uitzendkrachten
- stagiaires
- jeugdigen (jonger dan 18 jaar)
- werknemers met een kinderwens
- zwangere vrouwen
- derden (bezoekers, medewerkers andere firma's)
- medewerkers die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen
- alleenwerkers (gedurende meer dan 1,5 uur geen contact met anderen)
- ouderen (ouder dan 55 jaar)

- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 3.*

- 5437 De werkgever kan zich bij het uitvoeren van de volgende taken (= het basispakket) laten ondersteunen door één (of meer) gecertificeerde arbodienst(en):
- (toetsing van) RI&E (niet verplicht bij <41 werknemersuren per week en <26 werknemers als gebruik wordt gemaakt van een model bij opstellen RI&E)
  - begeleiding van zieke werknemers
  - periodiek medisch onderzoek van werknemers
  - uitvoering van aanstellingskeuringen.
- *Arbidsomstandighedenwet 2007 artikel 14 en 14a.*

Scholings- en personeelsbeleid

- 5798 Beschik over voldoende ondernemersvaardigheden op het gebied van:
- financieel management
  - marketing (marktwerking)
  - wetten, belastingen en verzekeringen
  - personeel en organisatie
  - planning
-
- *Oplossing voor werkdruk*
- 5442 Parketleggers en verkoopmedewerkers zijn opgeleid in hun vak.
- *Validatiegroep parket 2009*
  - *Oplossing voor machineveiligheid*
  - *Oplossing voor CMR-stoffen*
- 3794   Parketleggers zijn opgeleid in het herkennen van verdachte asbesthoudende vloerbedekking.
- *Risico-inventarisatie en -evaluatie branche wonen (CBW Mitex).*
- 5440 Houd kennis en vaardigheden van werknemers op peil met individuele opleidingsprogramma's. Leg afspraken hierover schriftelijk vast.
- 444 Het werk draagt zoveel mogelijk bij aan de vakbekwaamheid.
- *Arbidsomstandighedenwet 2007 artikel 3, lid 3.*
  - *Oplossing voor psychosociale arbeidsbelasting*

- 3572 Er is een bedrijfsreglement met informatie over:
- openingstijden
  - doktersbezoek
  - verlof(aanvragen)
  - telefoongebruik en internetgebruik privé
  - bedrijfskleding en gereedschap
  - pauzeren
  - veiligheid en arbo-instructies
  - overwerk
  - kassabeheer
  - criminaliteitspreventie
  - bedrijfsnoodplan
  - aankopen door personeel
  - klachtenafhandeling
  - omgang, presentatie
  - voorkomen van seksuele intimidatie
  - werkoverleg
  - arbeidsovereenkomst
  - taakomschrijving
  - cursussen
  - agressief geweld
- *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- 3110 Maak afspraken met uw medewerkers wanneer informatie vertrouwelijk en niet-vertrouwelijk behandeld wordt.
- 779   Hanteer voor nieuwe en tijdelijke medewerkers een inwerkprogramma met aandacht voor arbeidsomstandigheden en milieu. Leg afspraken schriftelijk vast.
- 5441 Houd aan het eind van de proeftijd en daarna periodiek beoordelingsgesprekken om het functioneren van een werknemer te bespreken over een recente periode met daarin minimaal aandacht voor:
- het verbeteren van het functioneren, de prestatie en de motivatie van de werknemer
  - het optimaal benutten van de capaciteiten van de werknemer
  - opleidingswensen werknemer en werkgever
  - het formuleren van arbeidsvoorwaardelijke beslissingen, zoals bijvoorbeeld het krijgen van salarisverhoging
- Leg de afspraken vast en verstrek de werknemer een kopie.
- *Arboconvenant Wonenbranche*
www.werkeninwonen.nl
- *Doelvoorschrift Arboret 2007 artikel 3, lid 2: psychosociale arbeidsbelasting*
- 3131 Kinderen van 14 tot 16 jaar mogen alleen licht werk verrichten in het kader van onderwijs (met een stageovereenkomst).
- *Arbeidstijdenwet 2007 artikel 3.2.*
- *Oplossing voor fysieke belasting*

- 4816 Houd u aan de voor zwangere en pas bevallen vrouwen geldende regels:
- krijgen extra pauzes
  - hoeven niet in nachtdienst of langer dan 10 uur per dienst te werken
  - krijgen de mogelijkheid onder werktijd de noodzakelijke zwangerschapsonderzoeken te ondergaan
  - verrichten geen arbeid binnen 4 weken voor de vermoedelijke bevallingsdatum tot 6 weken erna
  - mogen tot 9 maanden na de bevalling het werk onderbreken voor borstvoeding of kolven (maximaal een kwart van de arbeidstijd en in overleg). Hiervoor wordt een geschikte ruimte ter beschikking gesteld
- *Arbeidstijdenwet 2007 artikel 4:5 t/m 4:8.*
  - *Oplossing voor fysieke belasting*
- 3425 Bied, voorafgaand aan de werkzaamheden, beeldschermmedewerkers met 2 uur of meer beeldschermwerk per dag een onderzoek aan de ogen aan en vergoed, indien noodzakelijk, een beeldschermbril.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 5.11.*
  - *Oplossing voor beeldschermwerk*
- 4901 Laat u niet negatief uit over een collega tegenover derden, maar neem bij een klacht eerst contact op met de betreffende persoon.
- *Oplossing voor psychosociale arbeidsbelasting*
- 292 Beschik over een procedure voor het opnemen en registreren van verlof.
- *Oplossing voor werkdruk*

3. Inkoop

Algemeen

32

Hanteer een inkoopbeleid. Let op (indien van toepassing):

- voorraad- en bestelkosten
- opslagmogelijkheden/-eisen
- service (erkende) leverancier
- CE-markering
- kwaliteitscertificaten
- minimaal energie- en waterverbruik
- minder schadelijke alternatieven
- doseringsmogelijkheden
- hergebruik
- duurzaamheid (spreek de leverancier aan op duurzaam geproduceerde goederen)
- ergonomische eisen
- vraag meerdere offertes aan

- *Oplossing voor fysieke belasting*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- *Oplossing voor CMR-stoffen*
- *Oplossing voor vluchtige organische stoffen*

3565

Brandblusmiddelen zijn:

- geschikt voor de omgeving:
- + poederblussers: groot blusvermogen, veroorzaken gevolgschade op machines en computers
- + CO2-blussers: geschikt in omgeving met elektrische apparatuur en computers, niet op personen richten
- + sproeischuimblussers: geschikt voor vloeistofbrand (keuken) en vaste stof (papier, hout, textiel)
- minimaal 2 stuks (waarvan één draagbaar) per 200 m² (vloer)oppervlakte, voor vloer kleiner dan 200 m² voldoet 1 stuk
- op maximaal 30 m loopafstand te bereiken (15 m bij brandbare stoffen)
- goed bereikbaar (ook voor bezoekers) en direct te gebruiken
- goed aangegeven door een bord of een rode veiligheidskleur

- *Arbodsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.8.*
- *Arbodsomstandighedenregeling 2007 artikel 8.2, lid 2 en 8.5a.*
- *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*

- 2800 De verbandtrommel bevat ten minste:
- 1 assortiment wondpleister (minimaal 15 strips)
  - 1 strip wondpleister, 1 m x 6 cm
  - 2 driekanten doeken
  - 2 ideaalzwachtels, 5 m x 6 cm
  - 1 ideaalzwachtel, 5 m x 8 cm
  - 1 rol kleefpleister, 2,5 cm
  - 1 flesje desinfectans
  - 3 paar handschoenen
  - 1 splinterpincet
  - 10 kompressen, ten minste 5 x 5 cm
  - 5 kompressen, 10 x 10 cm
  - 3 kompressen niet verklevend, ten minste 7,5 x 7,5 cm
  - eerste hulp actieplannen (gebruik de betreffende normen in deze Code)
  - 1 goed werkende verbandschaar
  - 3 wondsnelverband 6 x 8 cm
  - 1 beademingsmasker of gelaatsdoekjes
  - 2 elastische hydrofiel windsels 6 cm
  - 2 elastische hydrofiel windsels 8 cm
  - 1 inhoudsopgave
  - 2 snelverbanden no. 1 of M
  - 2 snelverbanden no. 2 of G
  - 2 rollen synthetische watten
  - 6 veiligheidsspelden
  - 6 elastische verbandklemmetjes
  - drukverband

- *Richtlijnen Basis
Bedrijfsverbanddoos, het Oranje
Kruis*

Voorraadbeheer

- 196 Houd een voorraadadministratie bij.
-
- 4543 Houd bij bestelfrequentie en bestelgrootte rekening met:
-
- een overzichtelijke sortering van de voorraad
  - het aanhouden van een beperkte voorraad
  - kwantumkorting
  - bedrijfsdrukte

- *Oplossing voor CMR-stoffen*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- *Oplossing voor vluchtige organische stoffen*

- 5836 Controleer bij ontvangst van goederen (indien van toepassing) op:
-
- conform order
  - houdbaarheid
  - breuk/beschadiging
  - maatvoering
  - vocht
  - sortering
  - hoeveelheid
  - etikettering
  - gebruiksaanwijzing
  - veiligheidsinformatiebladen
  - factuur
- Vermeld afwijkingen op de bestelbon of op het Alliance formulier.

- *Validatiegroep parket
15 februari 2010.*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- *Oplossing voor CMR-stoffen*
- *Oplossing voor vluchtige organische stoffen*

- 193 Controleer bij het aanvullen van de voorraad op:
- verpakking
- houdbaarheidsdata (indien van toepassing)
- etiket
- aanwezigheid van veiligheidsinformatiebladen (bij gevaarlijke stoffen)

- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

- 194 Hanteer het voorraadprincipe van first-in-first-out (eerst-in-eerst-uit).

Bedrijfsauto's

- 4094 Check bij de aanschaf van nieuwe bedrijfsauto's of er voldaan wordt aan ergonomische eisen: bij het laden en lossen van zaken kan er zoveel mogelijk tussen heup- en schouderhoogte gewerkt worden, reiken en tillen is minder nodig.

- *Oplossing voor fysieke belasting*

- 3812 In de bedrijfsauto zijn aanwezig:
- verkeersmiddelen voor pech onderweg
- EHBO-middelen
- brandblusmiddelen (afgestemd op de risico's)
- een alarmkaart met daarop de te nemen acties bij ongevallen
- communicatiemiddelen, zoals mobiele telefoon om bij een calamiteit alarm te kunnen slaan
- veiligheidsinformatiebladen

- *Arbonormenboek 2007, onderdeel bedrijfsbussen.*
- *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*

Apparatuur en gereedschap

Zagen en dergelijke kunnen bij nonchalant gebruik ongelukken veroorzaken, het stof dat vrijkomt bij schuren kan neuskanker veroorzaken.

- 5802 Apparaten en gereedschap hebben CE-markering en verklaring.

- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.2.*
- *Oplossing voor machineveiligheid*

- 5347 Bij niet-CE gemarkeerde arbeidsmiddelen geldt:
- heeft u een machine na 1 januari 1995 zelf gebouwd, dan is een volledig certificeringstraject nodig;
- heeft u een machine na 1 januari 1995 gewijzigd, dan zorgt u in overleg met de oorspronkelijke fabrikant voor aanpassing van de CE-markering of doorloop zelfstandig als fabrikant een volledig certificeringstraject;
- heeft u een machine na 1 januari 1995 vanuit een land buiten Europa naar de Europese Economische Ruimte (EER) geïmporteerd, dan gelden zowel de voorschriften uit het Arbeidsomstandighedenbesluit als ook uit het Warenwetbesluit Machines zoals hierboven is aangegeven

- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 art. 7.2*
- *Oplossing voor machineveiligheid*

	2843		<p>Let bij aanschaf of huur van apparatuur en instrumenten op:</p> <ul style="list-style-type: none"> - servicegerichtheid van de leverancier (continuïteit, kennis, technische ondersteuning, leveringsvoorwaarden e.d.) - de aanschafprijs en de prijs-kwaliteitverhouding - aanwezigheid van CE-markering - de grootte en het gewicht (stationair, verrijdbaar, transportabel, eventueel demontabel tbv transport) - de toepassingsmogelijkheden - het bedieningsgemak - ergonomische eisen - scholingsmogelijkheden voor gebruiker(s) - de verbruikskosten - energiebesparing en milieu-effecten - de garantie - de onderhoudsovereenkomst en kosten na de garantie 		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
	3141		<p>Laat ervaren gebruikers hun mening geven bij de aanschaf van nieuwe arbeidsmiddelen.</p>		
	5801		<p>Schaf een mobiel ventilatiesysteem aan om de blootstelling aan gevaarlijke stoffen, zoals V.O.S., op locatie te verminderen.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor vluchtige organische stoffen</i>
	5576		<p>Elektrisch (hand)gereedschap op 220 V wisselspanning moet dubbel geïsoleerd zijn.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
	1791		<p>Arbeidsmiddelen hebben werkende veiligheidsvoorzieningen om knellen, snijden en pletten te voorkomen.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.7.</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
	1017		<p>Bewegende delen van een arbeidsmiddel, die gevaar opleveren, zijn afgeschermd of beveiligd.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.7, lid 1.</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
	5348		<p>Schuurmachines zijn fijnstofvrij. De afzuiging voldoet aan de prestatietoets van TNO.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i>

	5687		De stofzuiger beschikt over een H filter en voldoet aan de prestatietoets TNO voor stofreductie.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.5.</i> • <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
	3864		Alle belangrijke bedieningselementen zijn overzichtelijk geplaatst en eenvoudig te bedienen.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i> • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.13.</i>
	800		Een elektrisch arbeidsmiddel beschikt, om gevaren te voorkomen, over een goed zichtbare, bedienbare en bereikbare noodstopvoorziening.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.16.</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
	5239		Zware apparaten en onderdelen die regelmatig verplaatst worden zijn voorzien van soepel lopende en te blokkeren wielen.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor fysieke belasting</i>
	3829		Machines, gereedschappen en hulpmiddelen, met een geluidsniveau van 85 dB (A) of meer hebben een pictogram voor het dragen van gehoorbescherming.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.8, lid 4.</i> • <i>Oplossing voor geluid</i>
	5351		Te gebruiken snijgereedschappen zijn geschikt voor de toepassing en voorzien van de juiste opschriften (NEN-EN 847-1:2005+A1:2007 en).		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbo-Informatieblad 11, Machineveiligheid, afscherming en beveiligingen van machines</i> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
	4194		Bij apparatuur is de handleiding aanwezig met: <ul style="list-style-type: none"> - veiligheidsinstructies voor omgevingsituatie, bescherming, schok- en brandpreventie - bedieningsvoorschrift - onderhoudsvoorschrift - handelwijze bij storing/reparatie - bestelwijze onderdelen - CE conformiteitsverklaring 		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>
	4821		Beschik over professioneel, veilig en geschikt gereedschap voor alle vaktechnische situaties.		<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor machineveiligheid</i>

 4886 Beschik over ergonomisch handgereedschap:
 - zo licht mogelijk
 - in verschillende maten verkrijgbaar (voor zowel grote als kleinere handen)
 - hand, pols en arm blijven bij gebruik in een natuurlijke stand
 - handvat heeft een goede grip

†

• *Oplossing voor fysieke belasting*

 5350 Beschik over (mechanische) til- en vervoersmiddelen voor onderdelen van materiaal en apparatuur die zwaarder zijn dan de tilnorm.

†

• *Oplossing voor fysieke belasting*

 5352 Informeer regelmatig naar de nieuwste til- en vervoersmiddelen voor materiaal en apparatuur.

†

• *Oplossing voor fysieke belasting*

Persoonlijke beschermingsmiddelen

 50 Stel voldoende op risico's en gebruiksdoel afgestemde persoonlijke beschermingsmiddelen ter beschikking door en voor rekening van de werkgever.

• *Arbomstandighedenbesluit 2007 artikel 8.3, lid 1 en 2.*

 541 Persoonlijke beschermingsmiddelen voldoen aan de volgende eisen:
 - voorzien van CE-markering
 - geschikt voor de te vermijden gevaren
 - afgestemd op de werkplek
 - afgestemd op de ergonomische en gezondheidseisen
 - geschikt voor de drager (goed passend)
 - op elkaar afgestemd bij tegelijkertijd dragen
 - voor gebruik door één persoon
 - voorzien van gebruiksaanwijzing
 - goed onderhouden, gerepareerd en schoongehouden

†

• *Arbomstandighedenbesluit 2007 artikel 8.1 en 8.3.*
 • *Warenwetbesluit Persoonlijke Beschermingsmiddelen*
 • *Oplossing voor fysieke belasting*
 • *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
 • *Oplossing voor biologische agentia*

 5354 Gehoorbeschermingsmiddelen voldoen aan de volgende normen:
 - inwendig gedragen, zoals oorwatten, oorstoppen en otoplastieken aan NEN-EN 352-2.
 - uitwendig gedragen, zoals gehoorbussen, aan NEN-EN 352-1

†

• *Oplossing voor geluid*
 • *Arbonormenboek 2010; onderdeel Gehoorbescherming*

 5790 Maskers voor gebruik bij oplosmiddelen beschikken over een A filter.

†

• *Oplossing voor vluchtige organische stoffen*

 5789 Maskers voor gebruik bij fijnstof beschikken over een P3 filter.

†

• *Oplossing voor CMR-stoffen*

- 4708 Veiligheidsschoenen:
 - hebben een buigzame ondoordringbare tussenzool
 - hebben een stalen neus, die niet om kan klappen
 - hebben voldoende grip
 - bieden bescherming tegen oliën en chemicaliën
 - voldoen aan EN 344, EN 345, EN 346 en EN 347 en beschikken over een S3-codering
- 5355 Handschoenen gebruikt bij lijmen en lakken voldoen aan de volgende eisen:
 - voldoen aan NEN-EN 374-1, 2 en 3
 - zijn goed passend (aan de vingertoppen strak en bij de knokkels niet te strak)
 - zijn van nitril
  - *Oplossing voor biologische agentia*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

Bedrijfsinventaris/-inrichting

- 570 Bedrijfsinventaris is veilig in gebruik (bijvoorbeeld geen scherpe hoeken).
  - *Arbodemstandighedenbesluit 2007 artikel 5.2.*
  - *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*

Gevaarlijke stoffen

Gevaarlijke stoffen in deze branche zijn:

- *oplosmiddelen*
- *verdunningsmiddelen*
- *ontvettingsmiddelen*
- *smeermiddelen*
- *verven*
- *lakken*
- *voegkitten*
- *fijnstof*

Van de oplosmiddelen houdende stoffen kun je schildersziekte krijgen waardoor je karakter verandert, oa met ernstige geheugenproblemen, van fijnstof van hout is bekend dat je er neuskanker van kunt krijgen.

- 3290 Ga bij de inkoop van gevaarlijke stoffen na of er minder schadelijke alternatieven in de handel zijn.
  - *Arbodemstandighedenbesluit 2007 artikel 4.4.*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- 5835 Koop voor professioneel gebruik alleen V.O.S.-arme producten in.
  - *Arbodemstandighedenbesluit 2007 artikel 4.62b.*
  - *Oplossing voor vluchtige organische stoffen*

A	5645		Vraag naar V.O.S.-arme producten bij uw leverancier.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Validatiegroep parket 2009</i> • <i>Oplossing voor vluchtige organische stoffen</i>
A	4232		Vraag aan leveranciers van lijmen, lakken en kittens veiligheidsinformatiebladen en zorg dat deze (of een kopie hiervan) bij iedere werkplek aanwezig zijn.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
A	5795		Lakken, lijmen en kittens zijn waar mogelijk oplosmiddelvrij of oplosmiddelarm.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.62a.</i> • <i>Oplossing voor vluchtige organische stoffen</i>
A	4846		Vervang kankerverwekkende en/of mutagene stoffen waar mogelijk door minder gevaarlijke of ongevaarlijke stoffen.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.17.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i> • <i>Oplossing voor CMR-stoffen</i>
A	60		Op de verpakking van gevaarlijke stoffen staat: - naam van de stof of het preparaat - gevaarsymbolen - gebruiksaanwijzing - veiligheidsaanbeveling en bijzondere gevaren	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Arbomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.1c, lid 1i.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>
A	5796		Op het etiket van lakken, lijmen en kittens staat het gehalte aan V.O.S. vermeld.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Richtlijn 2004/42/EG van het Europees Parlement en de Raad</i> • <i>Oplossing voor vluchtige organische stoffen</i>
A	61		Van alle aanwezige gevaarlijke stoffen zijn actuele veiligheidsinformatiebladen aanwezig. De leverancier is verplicht deze te leveren. Verzamel deze in een dossier.	†	<ul style="list-style-type: none"> • <i>REACH artikel 31.</i> • <i>PGS 15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen paragraaf 3.16.2.</i> • <i>Oplossing voor gevaarlijke stoffen</i>

4. Inrichting

Algemeen

- 133 Zet arbeidsmiddelen veilig neer, zodat gevaar van verschuiven, omvallen, kantelen, oververhitten, brand en aanraking met elektriciteit zoveel mogelijk wordt voorkomen.
  - *Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.4, lid 3.*
  - *Oplossing voor machineveiligheid*
- 3703 Arbeidsmiddelen zijn beveiligd en beschermd en verkeren in een goede conditie (inclusief snoeren, isolatie en aarding). Maak dit aantoonbaar door inspectie- en keuringstickers en rapporten.
  - *Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.7.*
  - *Oplossing voor machineveiligheid*
- 992 Hang een brandblusmiddel bij de volgende situaties:
- opslag van gevaarlijke stoffen
- brandgevaarlijke werkzaamheden
- een nooduitgang (indien gewenst)
  - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- 280 Verbandtrommel is duidelijk zichtbaar op ooghoogte in een wandklem aan de muur bevestigd of door middel van signalering snel te vinden.
  - *Richtlijnen Basis
Bedrijfsverbanddoos, het Oranje Kruis*
  - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- 5463 Op plaatsen waar met gevaarlijke (afval)stoffen wordt gewerkt, zijn goede oogbeschermingsmiddelen en een oogspoelfles aanwezig die:
- voldoende snel bereikbaar is
- eenvoudig bedienbaar is
- zo nodig beide ogen voldoende lang kan spoelen
- de ogen snel kan reinigen, zonder beschadiging
  - *Beleidsregels
arbidsomstandighedenwetgeving
2007
artikel 4.6-3, lid 2a.*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
  - *Oplossing voor biologische agentia*
  - *Oplossing voor vluchtige organische stoffen*
- 3702 Op alle telefoons staan alarmnummers. Bijvoorbeeld 112 en een intern alarmnummer.
  - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*

Werkplek

- 3812 In de bedrijfsauto zijn aanwezig:
- verkeersmiddelen voor pech onderweg
- EHBO-middelen
- brandblusmiddelen (afgestemd op de risico's)
- een alarmkaart met daarop de te nemen acties bij ongevallen
- communicatiemiddelen, zoals mobiele telefoon om bij een calamiteit alarm te kunnen slaan
- veiligheidsinformatiebladen
- 2858 De werkplek heeft voldoende luchtvolume om veilig en gezond te kunnen werken. Houd rekening met ventilatievoorzieningen. Gebruik naast ruimteventilatie zo nodig bronafzuiging.
- 132 Richt de werkplek zo in dat er geen gevaar is voor fysieke overbelasting.
- 131 De werkplek is groot genoeg voor de benodigde bewegingsruimte.
- 126 Pas de werkplek, de werkmethoden en de hulpmiddelen op ergonomisch verantwoorde wijze aan de werkzame personen aan.
- 4817 Voorkom invallend zonlicht of spiegeling van verlichting in het beeldscherm door:
- het beeldscherm haaks op de vensters/gevel te plaatsen
- het beeldscherm 1,5 tot 2 meter van het raam te plaatsen
- zonwering
- verlichting met zo min mogelijk schittering en zijdelingse lichtuitstraling toe te passen (bijv. door roosters en spiegeloptieken)
-
  - *Arbonormenboek 2007, onderdeel bedrijfsbussen.*
  - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
  - *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.19, lid 1.*
  - *Oplossing voor fysieke belasting*
  - *Oplossing voor CMR-stoffen*
  - *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 5.2.*
  - *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.19, lid 2.*
  - *Oplossing voor fysieke belasting*
  - *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 3.*
  - *Arbo-Informatieblad 02, Werken met beeldschermen pagina 12.*
  - *Oplossing voor fysieke factoren*

- 4215 Let bij herinrichting van werkplekken extra op arbeidsomstandigheden.
- *Oplossing voor fysieke belasting*

Publieksruimte

- 3178 Plaats mobiele buitenpresentatie (reclame en/of producten)
- op voldoende grote wielen
- op minder dan 7 m van een bemande werkplek (diefstalkans)
Haal het bord binnen bij harde wind.
- *"Gezond werken" ergonomie in de detailhandel*
  - *Oplossing voor fysieke belasting*

- 253 De verkoopruijnte en eventueel andere publieksruimtes zijn overzichtelijk ingericht. Dit om de kans op criminaliteit en diefstal te verkleinen.
- *Oog voor veiligheid (CD-Rom), Hoofdbedrijfschap Detailhandel*
  - *Oplossing voor werkdruk*

- 4567 De balie/toonbank is:
- zo geplaatst dat bezoekers gemakkelijk en op gelijke hoogte zijn aan te kijken
- voorzien van een alarm
- *Oplossing voor fysieke belasting*
  - *Oplossing voor psychosociale arbeidsbelasting*

Pauzeruimte

- 204 Sla geen gevaarlijke stoffen op in de pauzeruimte en beperk er de opslag van andere materialen.
- *Arbo-Informatieblad 14, Bedrijfsruimten - inrichting, transport en opslag pagina 17.*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

Opslag(ruimte)

- 942 De opslagruimte voldoet aan het volgende:
- heeft een constante temperatuur
- is droog en vochtwerend
- is voldoende geventileerd
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
  - *Oplossing voor fysieke factoren*

- 4378 Opslagvoorziening ligt niet in een vluchtroute en belemmert vluchten niet.
- *PGS 15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen paragraaf 3.2.1.6.*

-   112 Sla gevaarlijke (afval)stoffen op volgens de instructie op de verpakking en het veiligheidsinformatieblad.
- *Arbodsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.1c, lid 1h en i.*
  - *REACH artikel 37, lid 5.*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
-   3272 Sla producten die met elkaar kunnen reageren (exploderen, giftige gassen vormen) op voldoende afstand van elkaar op.
- *Regeling milieubeheer artikel 4.7, ad d.*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
-   115 Sla gevaarlijke stoffen op in geschikt verpakkingsmateriaal in een speciale ruimte of kast, die afgescheiden is van een voor publiek toegankelijke (verkoop-)ruimte. Uitzondering vormen de stoffen die in de werkruimte aanwezig zijn voor een goede bedrijfsvoering.
- *PGS 15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen paragraaf 3.1.1.*
  - *Regeling milieubeheer paragraaf 4.1.1.*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
-   181 Ruim gemorste gevaarlijke stoffen zo snel mogelijk op, waar nodig met absorptie- of neutralisatiemiddel. Behandel het gebruikte absorptie- of neutralisatiemiddel als gevaarlijk afval. Volg de instructie op het veiligheidsinformatieblad.
- *Activiteitenbesluit milieubeheer artikel 2.1, lid 2.*
  - *PGS 15, Opslag verpakte gevaarlijke stoffen paragraaf 3.14.1.*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

Installaties, energie en klimaat

-   263 Elektrische installaties en apparaten (o.a. schakelaars, scheidings, leidingen en contactdozen) zijn veilig ontworpen, ingericht, aangelegd en onderhouden.
- *Doelvoorschrift Arbobesluit 2007 artikel 3.4: elektrische installaties*
-   135 Laat elektrische installaties aanleggen en inspecteren volgens NEN 1010.
- *Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving 2007 beleidsregel 3.4.*
  - *Arbodsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.4.*
  - *Oplossing voor elektrische installaties*

- 1559 Voorkom de uitgroei van de legionella-bacterie door:
- de waterleidingen na mengwatersystemen korter te laten zijn dan 5 m
  - een mengkraan vlak voor het tappunt te plaatsen (niet bij het warmwatertoestel)
  - een koudwaterleiding die langere tijd niet gebruikt zal worden te voorzien van een aftapkraan
  - opwarming van water in koudwaterleidingen (door welke bron dan ook) te voorkomen
- 344 Breng voldoende (toekomstig benodigde) wandcontactdozen aan om het gebruik van verlengsnoeren te beperken.
- 4841 Pas vloerverwarming toe:
- het geeft een redelijke behaaglijkheid bij een lage temperatuur
  - het is aan te brengen op selectieve plaatsen (achter de balie, toonbank)
  - beperkt de kans op uitglijden door sneldrogende vloer
  - kan goed achteraf bij renovatie worden aangebracht

- *Arbodemstandighedenbesluit 2007 artikel 4.87a.*
- *Oplossing voor biologische agentia*

- *Arbonormenboek 2010, onderdeel elektrische installaties, kabels en leidingen.*
- *Oplossing voor elektrische installaties*

- *Oplossing voor fysieke factoren*

Deuren en vluchtwegen

- 2776 Nooduitgangen zijn:
- altijd en eenvoudig van binnenuit naar buiten toe te openen
  - aangegeven met veiligheidssignalering
  - voorzien van noodverlichting, indien ze slecht zichtbaar zijn
  - vrij van obstakels (zoals kasten, garderobe, apparatuur)
  - geen schuif- of draaideuren

- *Arbodemstandighedenbesluit 2007 artikel 3.7.*
- *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*

Drempels en vloeren

- 148 Vloeren en doorgangen zijn waar mogelijk vrij van oneffenheden.

- *Arbodemstandighedenbesluit 2007 artikel 3.11, lid 1.*
- *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*

- 160 Vloeren zijn zoveel mogelijk recht, vast, stabiel en stroef.

- *Arbodemstandighedenbesluit 2007 artikel 3.11, lid 1.*
- *Oplossing voor fysieke belasting*

-

- 165 Vloeropeningen zijn afgedekt en afgeschermd tegen vallen.
- *Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.16, lid 2.*
- 149 Verwijder een drempel als struikelgevaar ernstige gevolgen kan hebben.
- *Arbo-Informatieblad 14, Bedrijfsruimten - inrichting, transport en opslag pagina 18.*
  - *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*
- ### Ramen
- 393 Werkruimtes zijn voldoende verlicht, bij voorkeur met daglicht.
- *Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.3, lid 2.*
  - *Oplossing voor fysieke factoren*
- ### Trappen
- 318 Trappen zijn niet te steil (maximale verhouding 4 verticaal op 3 horizontaal).
- *Arbo-Informatieblad 14, Bedrijfsruimten - inrichting, transport en opslag pagina 21.*
  - *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*
- 175 Traptreden zijn niet glad en hebben een antislipprofiel.
- *NEN-EN 3509 en 6702.*
  - *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*
- ### Wanden/muren
- 166 Wanden zijn te reinigen en te onderhouden (bij voorkeur vlak en glad).
- *Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.11, lid 2.*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*

167

Transparante wanden zijn van veiligheidsmateriaal en duidelijk gemarkeerd.

- *Arbodemstandighedenbesluit 2007 artikel 3.11, lid 4.*
- *Oplossing voor veiligheid arbeidsplaats*

5. Arbo-voorzieningen

Voorlichting, instructie en toezicht

-   240 Licht werkzame personen (ook stagiair(e)s en meewerkende gezinsleden) voor over het volgende:
- het werk, de gevaren voor veiligheid, gezondheid, milieu en over maatregelen om deze gevaren te voorkomen of te beperken
  - interne arboregels en voorschriften
  - gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen
  - gebruiksaanwijzingen van arbeidsmiddelen
  - veiligheidsinformatiebladen
  - veiligheidsinstructies over wat te doen bij ongeval of brand
- 3701 Geef aan jongere werknemers, zwangere vrouwen, gehandicapten en ouderen extra voorlichting over de risico's van de werkzaamheden.
- 2775 Houd adequaat toezicht op jongere werknemers.
- 1908 Houd toezicht op de naleving van arbo-instructies en -voorschriften, zoals het gebruik van beschermingsmiddelen. Werknemers zijn verplicht zich aan de arbovoorschriften te houden.
- 4613 Geef werknemers voorlichting en onderricht over de risico's van psychosociale arbeidsbelasting, o.a. werkdruk en stress, en de mogelijke maatregelen ter voorkoming of beperking ervan.
- 5464 Geef voorlichting aan medewerkers over gevaarlijke stoffen. Bijvoorbeeld bij het werken met fijnstof, houtstof (kankerverwekkend), lijmen, lakken en asbest.
- 3427 Medewerkers krijgen voorlichting over de gevaren van beeldschermwerk.
- 4610 Geef voorlichting en onderricht aan werknemers die dagelijks blootstaan aan een geluidsniveau van meer dan 80 decibel.
- 3310 Alle medewerkers zijn op de hoogte gesteld van het recht het werk te onderbreken in geval van gevaarlijke situaties.
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 8, lid 1.*
  - *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 8.1, lid 6 en 7.11a.*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
  - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 8, lid 5.*
  - *Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving 2007 Beleidsregel 8.*
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 1.37.*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 8, lid 4.*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 2.15, lid 2.*
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 4.10d.*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 8.*
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 6.11.*
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 29.*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
  - *Oplossing voor biologische agentia*

- 392 Geef instructie over persoonlijke beschermingsmiddelen:
- wanneer en hoe te gebruiken
  - wanneer uitgereikt
  - hoe lang te gebruiken
  - hoe te handelen bij vervanging
  - wijze van onderhoud
  - controle op gebruik
- *Arbomstandighedenwet 2007 artikel 8, lid 3.*
- *Arbomstandighedenbesluit 2007 artikel 8.1, lid 6.*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- 389 Geef een medewerker die weigert de voorgeschreven persoonlijke beschermingsmiddelen te gebruiken een schriftelijke waarschuwing en bewaar een kopie in uw personeelsadministratie.
- *Arbomstandighedenbesluit 2007 artikel 8.3, lid 2.*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- ### **Bedrijfs hulpverlening**
- 269 Het bedrijf is voorbereid op calamiteiten met doeltreffende maatregelen voor EHBO, brandbestrijding, contacten met externe hulporganisaties en evacuatie van aanwezige personen, die op basis van de RI&E zijn genomen.
- *Doelvoorschrift Arbowet 2007 artikel 3, lid 1e en artikel 15: bedrijfs hulpverlening*
- 5455 Op iedere werklocatie is een verbandtrommel aanwezig met onder meer:
- drukverband met instructie
  - pleisters
  - verband
  - desinfecteermiddelen
  - schaar
  - oogspoelvoorziening
- †
- *Doelvoorschrift Arbowet 2007 artikel 3, lid 1e en artikel 15: bedrijfs hulpverlening*
- 3274 Beschik over een schriftelijk bedrijfsnoodplan dat u minstens elke 3 jaar evalueert en zo nodig bijstelt, met het volgende:
- alarmnummers externe hulpdiensten
  - plattegrond waarop vluchtwegen, brandblusmiddelen en eerstehulpvoorzieningen staan
  - gegevens van de bedrijfs hulpverlener(s)
  - instructies over hoe te handelen bij calamiteiten
  - jaarlijkse planning oefeningen en doornemen instructies
- *Arbomstandighedenbesluit 2007 artikel 2.5c.*
- *Arbomstandighedenregeling 2007 artikel 2.0c en bijlage II.*
- *Oplossing voor bedrijfs hulpverlening*
- 270 Bedrijfs hulpverlening voldoet aan het volgende:
- kan binnen enkele minuten na een ongeval of brand plaatsvinden
  - hang voldoende eenvoudige instructies op over wat te doen bij ongeval of brand
  - maak, indien mogelijk, afspraken met werkgevers in de nabije omgeving over gezamenlijke bedrijfs hulpverlening en leg afspraken schriftelijk vast
  - is slecht één persoon aanwezig, dan is bekend hoe deze zich bij ongeval of brand snel in veiligheid kan stellen (bijvoorbeeld met evacuatie-instructie)
- *Arbomstandighedenbesluit artikel 2.18, 2.19 en 2.20. (geldig tot 1 januari 2007)*
- *Oplossing voor bedrijfs hulpverlening*
- 264 Benoem één of meerdere bedrijfs hulpverlener(s). Het aantal is afhankelijk van de specifieke risico's, de grootte van het bedrijf en vervanging tijdens ziekte en vakantie. De werkgever kan zelf bedrijfs hulpverlener zijn.
- *Arbomstandighedenwet 2007 artikel 15, lid 1 en 3.*
- *Oplossing voor bedrijfs hulpverlening*

- 385 De bedrijfshulpverlener heeft een opleiding bedrijfshulpverlening (een opleiding bedrijfshulpverlening bestaat uit een deel eerste hulp en een deel brandbestrijding. Een EHBO-diploma geeft veelal vrijstelling voor het deel eerste hulp).
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 15, lid 3.*
  - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- 265 De bedrijfshulpverlener heeft de volgende taken:
- eerste hulp bij ongevallen
  - bestrijden van brand en beperken van de gevolgen van ongevallen
  - in nood alarmeren en evacueren van personen
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 15, lid 2.*
  - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- 5446 Een bedrijfshulpverlener:
- is bij brand en ongeval altijd bereikbaar en inzetbaar
  - is geoefend
  - houdt het opleidingsniveau op peil
- *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- 5447 Informeer bij uw brancheorganisatie naar collectieve contracten voor het op peil houden van het opleidingsniveau van bedrijfshulpverleners.
- 266 Bedrijfshulpverleners werken bij de uitvoering van hun taken samen.
- *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- 3343 Alle medewerkers weten hoe de bedrijfshulpverlening is georganiseerd.
- *Arbeidsomstandighedenwet 2007 artikel 8, lid 1.*
  - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*

Ongevallenmelding en -registratie

- 3062 Leg een (bijna-)ongevallenregister aan met de volgende gegevens:
- naam van het slachtoffer en eventuele getuigen
  - datum, tijd en plaats van het ongeval
  - handeling tijdens welke het incident of ongeval plaatsvond
  - aard van het letsel en de schade
  - of slachtoffer medisch behandeld is (ziekenhuis of arts), alleen EHBO (door wie) of in het geheel niet
  - of hulpdiensten gealarmeerd zijn (ambulance, brandweer, politie)
  - actie(s) om herhaling in de toekomst te voorkomen
- *Arbonormenboek 2010, onderdeel ongevallen, melding Arbeidsinspectie.*
  - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- 3065 Onderzoek incidenten en ongevallen op:
- oorzaken
  - soortgelijke situaties en omstandigheden in uw bedrijf
  - mogelijkheden ter verbetering en ter voorkoming van ongevallen in de toekomst
- *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- 3066 Leg de resultaten van het onderzoek schriftelijk vast.
- 5170 Registreer ook gevallen van agressie en geweld met vermelding van datum van aangifte.
- *Oplossing voor werkdruk*

Brandpreventie en bestrijding

- 297 Er is een draagbaar brandblusmiddel aanwezig.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 3.8.*
  - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- 307 Handel bij beginnende brand als volgt:
- waarschuw de brandweer via 112
- sluit ramen en deuren
- bedrijfshulpverlener bestrijdt op een verantwoorde wijze de brand
- houd bij rookontwikkeling het hoofd laag
- volg aanwijzingen van de bedrijfshulpverlener
- geef bijzonderheden door aan hulpverleners
- *Arbohandboek pagina 65.*
  - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- 4569 Er is ten minste 1 blusdeken aanwezig.
- *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- 2860 Impregneer gedrapeerde doeken, gordijnen, kerstversiering en ander decoratiemateriaal met een brandvertragend middel.
- *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- 305 Vraag vrijblijvend advies aan de plaatselijke brandweer over brandpreventie in uw bedrijf.
- *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*

Criminaliteitspreventie

- 2780 Maak procedures en instrueer en train medewerkers op het gebied van veiligheid, criminaliteit, agressief gedrag van klanten en overvallen. Van belang zijn:
- een goede houding kan ongewenst gedrag van bezoekers voorkomen
- een goede overzichtelijkheid van de publieke ruimtes
- het voorkomen van onveilige situaties tijdens openen en sluiten
- een veilig geldtransport
- beschrijf in procedures wat van medewerkers verwacht wordt bij een overval
- toch een overval? Bedenk dan: RAAK
- Rustig blijven
- Aanvaard bevelen (volg ze op)
- Afgeven van geld en goederen waar om gevraagd wordt
- Kijk goed en probeer een signalement op te nemen voor de politie
- *Oog voor veiligheid (CD-Rom), Hoofdbedrijfschap Detailhandel*
  - *Oplossing voor werkdruk*

2799

Handel na een overval als volgt:

- kijk hoe de overvaller(s) weggelopen (evt. vervoermiddel)
- nergens aankomen in verband met sporen
- bel 112
- sluit deuren en ramen, laat niemand toe
- noteer gegevens getuigen
- houd telefoon vrij
- zorg voor opvang slachtoffers
- geef medewerkers gelegenheid tot traumabehandeling bij een gespecialiseerd bedrijf

- *Oog voor veiligheid (CD-Rom),
Hoofdbedrijfschap Detailhandel*

4888

Neem na een overval, ongeval, sterftegeval of geweld, contact op met Slachtofferhulp Detailhandel voor gratis professionele hulpverlening via het telefoonnummer 0800-0801 of kijk op www.slachtofferhulpdetailhandel.nl voor meer informatie.

- *Regeling Slachtofferhulp
Detailhandel
Hoofdbedrijfschap Detailhandel
(HBD)*

6. Onderhoud

Algemeen

- 4283 Selecteer onderhoudsbedrijven voor machines en apparaten op de volgende criteria:
- kwaliteit
  - aantoonbare vakbekwaamheid (referenties, opleidingscertificaten)
  - prijs
  - milieuvriendelijke werkmethoden
  - bekendheid en gebruik van Legvoorschriften Parketbranche
- • *Oplossing voor machineveiligheid*
- 3050 Let op mogelijke prijsvoordelen, als onderhoud en keuring tegelijkertijd uitgevoerd worden.

Installaties

- 4862 Sluit een onderhoudscontract af met een erkend installateur voor jaarlijkse controle van en onderhoud aan de gasgestookte verwarmings- of stookinstallatie.
- *Activiteitenbesluit milieubeheer artikel 2, 4 en 5.*
- *Oplossing voor fysische factoren*
- 3358 Laat een daartoe bevoegd persoon of bedrijf iedere 5 jaar inspecties uitvoeren aan elektrische installaties volgens de eisen van NEN 3140.
- *Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving 2007 beleidsregel 3.4.*
- *NEN 3140*
- *Oplossing voor elektrische installaties*
- 2820 Voorkom vervuiling en gezondheidsklachten door jaarlijks onderhoud en reiniging van ventilatievoorzieningen.
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- *Oplossing voor biologische agentia*
- *Oplossing voor fysische factoren*
- 5793 Voer periodiek, volgens voorschrift leverancier, onderhoud uit aan (mobiele) afzuiginstallaties.
- *Oplossing voor CMR-stoffen*
- *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- *Oplossing voor vluchtige organische stoffen*

EHBO en blusmiddel

- 281 Controleer de inhoud van de verbandtrommel ten minste eenmaal per half jaar. Vul verbruikte middelen zo spoedig mogelijk aan en neem houdbaarheid in acht.
- *Richtlijnen Basis Bedrijfsverbanddoos, het Oranje Kruis*
  - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*
- 298 Laat niet draagbare brandblusmiddelen periodiek en na gebruik controleren door een erkend bedrijf (REOB), of een ten minste gelijkwaardige instelling.
- *Model-Bouwverordening 1992*
  - *NEN 2559.*
  - *Oplossing voor bedrijfshulpverlening*

Arbeidsmiddelen

- 5109 Voorkom gevaar door regelmatig onderhoud van apparaten en instrumenten
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.5 en 2.38, lid 1d.*
  - *Oplossing voor machineveiligheid*
- 524 Houd controles en keuringen bij in een onderhoudsboek. Registreer gebruik, hoe, door wie en welke waarnemingen geconstateerd zijn.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.5, lid 4.*
  - *Oplossing voor machineveiligheid*
- 3016 Hanteer een keurings-, onderhouds- en inspectieschema. Inspecteer alle arbeidsmiddelen ten minste eenmaal per jaar op deugdelijkheid, werking en veiligheidsvoorzieningen en voorzie ze van keuringsstickers.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.5.*
  - *Oplossing voor machineveiligheid*
- 259 Voer onderhoud, reparatie en reiniging alleen uit bij uitgeschakelde arbeidsmiddelen.
- *Arbeidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 7.5, lid 2.*
  - *Oplossing voor machineveiligheid*
- 2822 Verwijder geen waarschuwingslabels van de apparatuur.
- *Oplossing voor machineveiligheid*

Persoonlijke beschermingsmiddelen

- 3519 Controleer minimaal tweemaal per jaar of persoonlijke beschermingsmiddelen beschikbaar en op orde zijn.
- *Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 8.3, lid 3.*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
- 1579 Vervang (filters van) stofmaskers regelmatig:
- een stoffilter na maximaal 8 uur gebruik
- een gasfilter (klasse 2) na maximaal 4 uur gebruik
- maak stofmaskers na 8 uur gebruik schoon.
Maak het masker regelmatig schoon volgens de instructie van de leverancier.
- *Arbidsomstandighedenbesluit 2007 artikel 8.3, lid 4.*
  - *Oplossing voor gevaarlijke stoffen*
  - *Oplossing voor CMR-stoffen*
  - *Oplossing voor vluchtige organische stoffen*

Index

A

accountant 29
administratie 13, 32, 33, 35, 36, 47, 80
aftapkraan 63
afval 8, 16, 21, 25, 33, 38, 58, 61
afvalafvoer 10
afzuiging 5, 23, 51
alarm 48, 49, 59, 60, 73, 80
alarmkaart 8, 10, 49, 59
alarmnummer 58, 73
algemene Voorwaarden 2, 3, 33, 35
apparatuur 5, 14, 20, 23, 46, 49, 50, 52, 65, 79
arbeidscontract 41, 42, 43
arbeidshygiënist 40
Arbeidsinspectie 11, 17, 22, 74
arbeidsmiddelen 7, 11, 12, 14, 15, 24, 25, 49, 50, 51, 57, 68, 69, 71, 78, 79
arbeidsomstandigheden 8, 27, 30, 39, 40, 42, 60
arbeidsongeschiktheid 37
arbeidsplaats 3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 19, 20, 25, 54, 65, 66, 67
arbitrage 4, 27, 35
arbobeleid 39, 40, 68, 70
arbodienst 40, 44, 68, 69
arbovoorschrift 71
archieff 36, 79
armatuur 39, 64
assortimentsprofiel 29
auto 37

B

balie 60, 63
bedrijfsaansprakelijkheid 37
bedrijfsarts 40, 44
bedrijfsauto 11, 35, 48, 49, 59
bedrijfs hulpverlening 13, 14, 42, 46, 49, 57, 58, 59, 65, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 78
bedrijfsinventaris 54
bedrijfskleding 42
bedrijfsnoodplan 42, 70, 73
bedrijfsoverdracht 30
bedrijfsoverdrachtspakket 31
bedrijfsreglement 42
bedrijfsresultaat 29
beeldscherm 44, 59, 72
behandelen 45
belasting 1, 5, 6, 7, 8, 12, 13, 17, 18, 19, 22, 31, 33, 34, 35, 36, 41, 43, 46, 48, 50, 51, 52, 53, 59, 60, 65
Belastingdienst 31, 33, 35, 36, 41, 46
beroepsaansprakelijkheid 35
beschermbril 58
bestek 1
bestemmingsplan 30, 32
beveiliging 22, 24, 25, 51
Beveiliging 23, 80
bezoeker 16, 40, 46, 60, 76
bloed 14
blusdeken 75
boekenonderzoek 36
boekhouder 29, 35

bouwvergunning 32
branche 2, 3, 27, 29, 30, 31, 37, 39, 40, 41, 54, 64, 74
brand 37, 39, 57, 64, 71, 73, 74, 75, 79
brandblusmiddel 58, 75
brandpreventie 52, 75, 76
brandweer 74, 75, 76
bronbestrijding 39
btw 31, 34
buigen 18
buitenpresentatie 60

C

calamiteit 7, 49, 59
calculeren 1
camera 76, 80
CAO 39
CBW 3, 41, 69
CE-markering 46, 49, 50, 53
computer 80
consument 1, 2, 4, 5, 6, 7, 10, 26, 27, 46
controleur 36
criminaliteit 42, 60, 76
cursus 42

D

dak 11
debiteuren 35
defragmentatie 80
diefstal 25, 37, 48, 60
diploma 73
doek 47, 75
doktersbezoek 42
dossier 11, 56
drempel 17, 65

E

eerste hulp 13, 14, 47, 73
EHBO 8, 49, 59, 72, 73, 74, 78
elektriciteit 19, 57
elektrische installatie 7, 19, 20, 23, 26, 62, 63, 78
e-mail 5, 34, 80
energiebesparing 38, 50, 64
ergonomie 52, 59, 60
etiket 20, 48, 55
evacuatie 72, 73
evaluatie 28, 44, 69

F

facturen 34
filter 20, 21, 25, 51, 53, 80
first-in first-out 48
fiscaal 34
freelancer 41
fusie 68
fysieke belasting 17

G

gasgestookt 77
gebouw 7, 77
gebruiksaanwijzing 16, 48, 53, 55

gehoorbescherming 53
 geluid 10, 15, 16, 23, 24, 51, 53, 72
 gemeente 31, 32
 gereedschap 8, 14, 20, 22, 23, 24, 25, 30, 37, 42, 49, 50, 51, 52
 geschillencommissie 27
 geschillenregeling 4, 35
 gevaarlijk afval 62
 gevaarlijke stoffen 1, 8, 12, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 36, 37, 38, 46, 47, 48, 50, 51, 53, 54, 55, 56, 58, 61, 62, 67, 71, 72, 78, 79
 gezondheid 14, 68, 70, 71

H

handelsnaam 31
 handelsregister 31, 32
 handelsregisternummer 34
 handgereedschap 22, 23, 52
 handleiding 52
 handschoenen 53
 heffing 34
 houdbaarheid 48, 78
 houding 17, 76
 huisdieren 6
 hulpmiddel 8, 18, 51, 59
 hulpverlener 75

I

identiteitsbewijs 41
 incident 25, 74, 75
 inkoop 38, 46, 54
 inkoopbeleid 46
 inrichting 7, 54, 57, 61, 64, 65, 66, 68
 inspectiedienst 71
 instructie 7, 13, 14, 41, 61, 62, 71, 72, 73, 79
 instrument 50, 69, 78
 interieur 77
 internet 42, 80
 intimidatie 42, 44
 investering 28, 30, 46, 68
 isolatie 57

J

jeugdigen 19, 40, 43

K

Kamer van Koophandel 3, 27, 29, 31
 kankerverwekkend 37, 55, 72
 keuring 33, 77, 79
 kind 6, 25, 43
 katten 55
 klacht 26, 27, 42, 44, 45
 klant 1, 3, 4, 5, 6, 12, 16, 26, 27, 29, 34, 70, 76
 klantenadministratie 34, 80
 klimaat 62
 kniebescherming 18
 koudwaterleiding 63
 kraan 63
 kwaliteit 2, 6, 8, 13, 77

L

leerling 42
 legionella 63
 legvoorschriften 1, 4, 77
 leiding 20, 62, 63

leverancier 2, 10, 12, 13, 21, 34, 46, 50, 55, 56, 78, 79
 leveringsvoorwaarden 50
 licht 6, 8, 10, 15, 25, 26, 43, 52, 66, 71
 lift 60
 liquiditeit 29
 locatie 5, 7, 10, 15, 21, 50
 loopafstand 46

M

mastinstallatie 62, 77
 medezeggenschap 68
 medicus 13, 14, 74
 melding 31, 35, 44, 74
 milieu 8, 25, 27, 30, 35, 38, 42, 46, 50, 71
 mindervaliden 66
 monstercollectie 1

N

nacalculatie 28
 nachtdienst 43
 nooduitgang 58, 65
 noodverlichting 65

O

offerte 2, 3, 4, 5, 36, 40, 46
 offereren 2
 onderaannemer 2, 5, 8, 9, 10, 15
 onderaanneming 9, 10
 onderhoud 2, 33, 57, 72, 77, 78, 79, 80
 onderhoudsbedrijf 77
 onderhoudscontract 33
 ondernemersvaardigheden 40
 ondernemingsplan 29
 onderwijs 43
 ongeluk 49, 79
 ongeval 13, 25, 39, 49, 59, 69, 71, 73, 74, 75, 76
 ontslagbescherming 68, 70
 oogspoelfles 58
 oogspoelvoorziening 13, 14, 73
 opdrachtgever 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 26
 openingstijd 42
 opleiding 7, 14, 42, 73
 oprichting 31
 oproepkracht 41
 opslag 6, 8, 34, 38, 56, 57, 58, 61, 62, 64, 65, 66
 ouderen 40, 71
 overval 76

P

parket 1, 3, 4, 6, 13, 16, 17, 20, 25, 35, 37, 40, 43, 48, 55, 69, 70, 77
 passen 59
 pauzeruimte 10, 61
 Pauzeruimte 10, 61
 personeel 8, 22, 28, 40, 41, 42
 personeelsadministratie 41, 72
 personeelsvergadering 68
 persoonlijk beschermingsmiddel 52, 53, 79
 persoonsgegevens 34
 PGS 56, 61, 62
 Plan van Aanpak 8, 69
 precario 32
 premie 35
 preventiemedewerker 68, 70
 preventietaken 70

prijsaanvraag	1	veiligheidsbril	24
prijsopgaaf	2	veiligheidsinformatiebladen	10, 33, 48, 49, 55, 56, 59, 71
projectmap	10	veiligheidsinstructie	52, 70, 71
psychosociale arbeidsbelasting	41, 43, 44, 60, 69, 71	veiligheidsschoenen	53
publieksruimte	60, 66	Veiligheidsschoenen	16
R			
raam	59, 66	veiligheidsvoorschriften	8, 9
reclame	32, 34, 60	ventilatie	5, 16
regiewerk	3	ventilatievoorziening	59, 66, 78
registratie	27, 32	verandering	29, 31, 38
reinigen	78, 79	verbandtrommel	13, 47, 58, 73, 78
reintegratiedossier	44	vergunning	31, 32, 35
rentabiliteit	29	verklaring	41, 49
richtlijnen	1, 19, 47, 55, 58, 78	verkoop	30, 62
risico	2, 5, 16, 20, 39, 41, 49, 52, 59, 68, 69, 70, 71, 73	verkoopruimte	60
risico-inventarisatie en -evaluatie	41, 68	verlengsnoer	20, 63
rolstoelgebruiker	64	verlichtingsplan	39
S			
sanitair	77	verlof	42, 45
schaar	13, 73	verpakking	13, 21, 38, 48, 55, 61
schoenen	16	vervoermiddel	76
scholing	7, 14, 42, 73	verwijzing	34, 35
schooltijd	43	verzekering	7, 35, 37, 40
schuurmachine	21, 49, 51	verzorgingsgebied	29, 30
smeermiddel	54	verzuim	27, 68
solvabiliteit	29	vestiging	31
spaarlamp	64	vloer	3, 4, 5, 16, 20, 26, 46, 63, 65
stageovereenkomst	43	vluchtroute	61
steriel	14	voorlichting	4, 11, 15, 18, 71, 72
stofafzuiging	24	voorraad	21, 29, 46, 47, 48
subsidie	46	voorschrift	9, 40, 49, 71, 78
T			
telefoongebruik	42	vordering	34
temperatuur	16, 61, 63	VPL	3
tilinstructie	18	VPVB	3
tillen	6, 18, 19, 48	W	
toilet	8, 60	waarborg	80
toonbank	60, 63	wand	39, 48, 67
transport	12, 17, 50, 57, 61, 64, 65, 66	waterleiding	63
trap	66	website	1, 34
U			
Uitvoering WerknemersVerzekeringen	44	welzijn	68, 70
uitzendkracht	8, 40, 41	werkhouding	41
urenadministratie	35	werklocatie	13, 73
V			
V&G-plan	9, 11	werkonderbreking	26
vakblad	30	werkoverleg	27, 42
valbeveiliging	23, 80	werkplek	16, 17, 25, 53, 55, 58, 59, 60
VAR	31, 41	werkrooster	16
veiligheid	3, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 14, 19, 20, 25, 27, 42, 50, 54, 60, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 73, 76, 79, 80	werkruimte	21, 62
veiligheids- en gezondheidsplan	9, 11	werktijden	16, 68
		werkzame persoon	17, 59, 68, 71
		wetgeving	34
		Z	
		ziekenhuis	10
		ziekte	37, 44, 73
		ziekteverzuim	27, 44, 68, 74
		zonlicht	59
		zwangerschap	18, 40, 43, 71

Deel 2

Omgaan met klanten

Uit: Code van het parketbedrijf, editie 2, maart 2010

Werving klanten

😊	Bepaal wie uw potentiële opdrachtgevers of consumenten zijn en wat uw marktgebied is.		5646
😊	Benader potentiële opdrachtgevers en consumenten actief en regelmatig en verstrek eerlijke en duidelijke informatie.	†	4227
👍	Maak uw bedrijf (positief) zicht- en vindbaar door: - een website die gevonden wordt via zoekmachines - vermelding in telefoongids/Gouden Gids - maatschappelijk verantwoord te ondernemen, bijvoorbeeld sponsoring van lokale activiteiten/clubs	†	4512
😊	Uw website is goed toegankelijk, actueel en voldoet aan de richtlijnen op www.drempelvrij.nl .	†	4595

Winkel/showroom/monstercollectie

👍	Voor uw monstercollectie geldt het volgende: - is actueel - wordt correct toegelicht - afwijkingen worden vermeld (bijvoorbeeld kleur- en structuurverschil)	†	3783

Calculeren

	👍	Beoordeel prijsaanvragen of bestekken op volledigheid alvorens een calculatie te maken. (Win zo nodig aanvullende informatie in)	†	2871
A	👍	Gebruik de Uniforme Legvoorschriften Parketbranche en werk volgens de daar neergelegde werkvoorschriften.	†	5797
	😊	Beoordeel de kredietwaardigheid van uw zakelijke opdrachtgever.	†	3723
	👍	Inspecteer en meet het werk ter plekke op.	†	2874
	👍	Ga na welke verantwoordelijkheden waar liggen: - verantwoordelijkheden van de consument/opdrachtgever - verantwoordelijkheden van u - verantwoordelijkheden van uw onderaannemers - verantwoordelijkheden leveranciers Gebruik hierbij de 'Algemene Voorwaarden' van uw brancheorganisatie. Als u niet bij een brancheorganisatie bent aangesloten, laat dan Algemene Voorwaarden opstellen door een advocaat.	†	3554
	👍	Vraag voor calculaties verschillende offertes en prijsopgaven bij eventuele onderaannemers en leveranciers op.	†	2876

A	👍	Controleer de hoeveelheid materialen en uren nauwkeurig. Begroot niet te ruim, maar ook niet te krap, zeker in verband met werkdruk en stress.	†	2877
	👍	Maak een calculatiedossier met daarin het volgende: - uw offerte - begroting van kosten en opbrengsten - inschatting en benoeming van risico's	†	2880
	👍	Ga na welke kwaliteit de consument/opdrachtgever verlangt en bepaal: - of de middelen en uw kennis (en kennis van uw medewerkers) toereikend zijn om de gevraagde kwaliteit te leveren - hoe u de gevraagde kwaliteit gaat realiseren	†	2881
		Offreren en garantie		
	👍	Inventariseer de wensen van de consument/opdrachtgever als volgt: - materiaalsoort - kleur - dessin - onderhoud - gebruik - budget - sortering	†	4225
	👍	Ga na of de door de klant gewenste vloer en de houtsoort op elkaar afgestemd zijn.		5359
	👍	Leg in uw offertes de gegevens van de opdrachtgever volledig en juist vast.	†	2889
	👍	Maak in uw offerte een voorbehoud over de uitkomst van het inspectierapport.	†	5292
	👍	Gebruik de bij de Kamer van Koophandel gedeponeerde Algemene Voorwaarden (zie ook www.ser.nl , onder consumentenvoorwaarden) of gebruik de Algemene Voorwaarden van uw brancheorganisatie (VPL, VPVB of CBW Mitex).	†	3556
	👍	Voeg bij uw offertes uw Algemene Voorwaarden en verwijs daar in de offerte naar.	†	2890
A	👍	Leg in uw offerte of Algemene Voorwaarden als ontbindende voorwaarde vast dat er veilig en gezond gewerkt kan worden.	†	5291
A	👍	Maak in uw offerte een reële urenberekening en planning met een uitloop op basis van uw werkervaring.	†	5358
	👍	Omschrijf de wijze van kostenverrekening als volgt: - vaste aanneemsom - regiewerk met richtprijs - betaalwijze	†	5360
	👍	Vermeld duidelijk uw betalingsvoorwaarden en -termijnen.	†	2892

		Leg bijzondere omstandigheden rondom het werk, bijvoorbeeld niet goed egaliseerbare vloerovergang, mogelijk zichtbaar blijven van overgang, vast in de offerte.	†	5803
A		Omschrijf duidelijk de omvang van de levering en wat de consument/opdrachtgever geacht wordt te doen: - welke werkzaamheden verricht u - welke materialen (en in welke hoeveelheden) levert u of worden door uw opdrachtgever toegeleverd of beschikbaar gesteld - afspraken over werkzaamheden en materiaal van de gebruikte ondervloer - veiligheidsvoorzieningen - gebruik van pauzeruimte en sanitaire voorzieningen - stroomvoorziening - of randafwerking is inbegrepen	†	3555
		Geef de consument/opdrachtgever in het offertestadium, uiterlijk ten tijde van het sluiten van de koop, schriftelijke voorlichting over de gebruiks- en onderhoudsvorschriften en de garantiebepalingen.	†	4066
		Wijs de klant, indien u aangesloten bent bij een geschillenregeling, op het bestaan ervan en op de nakomingsgarantie.	†	5361
		Leg bij zakelijke klanten vast dat geschillen via bindende arbitrage worden opgelost.	†	4237
		Opdrachtbevestiging		
		Inspecteer de vloer vóór de opdrachtbevestiging volgens de Uniforme Legvoorschriften Parketbranche en leg de bevindingen vast in een inspectierapport.	†	4067
		Overhandig de klant het inspectierapport, laat de klant hiervoor tekenen en bespreek bevindingen en gevolgen.	†	5433
		Accepteer alleen schriftelijke opdrachtbevestigingen (per brief of fax) of opdrachten per e-mail voorzien van een digitale handtekening.		5467
		Een opdrachtbevestiging is rechtsgeldig met: - het nummer en de datum van uw offerte of inschrijving - een leesbare naam van het bedrijf - een leesbare naam van de ondertekenaar - twee handtekeningen (van opdrachtnemer en opdrachtgever) - een datum - een plaatsnaam	†	2896
		Begin pas met de voorbereiding en uitvoering van het werk en het aangaan van verplichtingen met toeleveranciers en eventuele onderaannemers nadat u de getekende opdrachtbevestiging in uw bezit heeft.	†	2898

- 👍 Indien het leggen is uitbesteed, wijs de klanten er op dat:
- het leggen onderdeel is van de met de klant gesloten overeenkomst, óf
- de klant een aparte overeenkomst met een parketlegger dient af te sluiten. ¶ 4245

Inschrijven op projecten

- A 👍 Bestudeer de voorwaarden waaraan uw inschrijving moet voldoen, goed. ¶ 2883
- A 👍 Schrijf alleen in op projecten waarvan u tevoren volledig kunt beoordelen of de risico's aanvaardbaar zijn. ¶ 2888
- 👍 Schrijf in conform de aanwijzingen van de opdrachtgever. ¶ 2886

Afspraken met consument/opdrachtgever

- A 👍 Maak voor de opdrachtbevestiging met uw opdrachtgever afspraken over de voorzieningen op en staat van de locatie, zoals:
- te bewerken vloer is vrij van meubilair vóór aanvang werkzaamheden
- er is ventilatie en temperatuursregeling in de ruimte of de mogelijkheid om uw eigen ventilatie aan te sluiten
- er zijn voldoende stopcontacten (met voldoende vermogen) om alle benodigde apparatuur, inclusief afzuiging en stofzuigers, aan te sluiten
- toegang tot sanitaire voorzieningen ¶ 5721
- A 👍 Licht de consument/opdrachtgever voor over de samenhang tussen veilige werkomstandigheden en kwaliteit van het product. Behandel daarbij o.a.:
- methoden om tillen en andere fysieke belasting te beperken
- beperking gevaren van zagen en andere bewerkingen
- beperking van stof
- beperking gebruik V.O.S.
- beperking geluidsproductie
- doorloop- en droogtijden ¶ 4069
- A 👍 Maak goede afspraken met de klant over aanwezigheid en eventuele opslag van materialen zodat de veiligheid van aanwezigen, met name kleine kinderen en huisdieren, geen gevaar loopt. ¶ 5274
- 👍 Vertel de consument van tevoren, dat grote vochtverschillen in huis tot problemen kunnen leiden. ¶ 3852
- A 👍 Maak duidelijk wat voor- en nadelen zijn van de verschillende manieren van leggen. ¶ 3789

Wijzigingen, meer- en minderwerk

- 👍 Indien er zich wijzigingen in het werk voordoen, leg dan de gemaakte afspraken vast en laat de consument/opdrachtgever voor akkoord tekenen. ¶ 2982

		Voeg documenten met betrekking tot wijzigingen in het werk toe aan het projectdossier.	†	2984
A		Voer alleen wijzigingen in de opdracht uit als beide partijen hiervoor getekend hebben.	†	3784
A		Leg bij meer- en minderwerk de aard en de omvang ervan vast en maak afspraken met de consument/opdrachtgever en laat deze een meer-/minderwerkbbon tekenen.	†	2985
		Neem alle documenten over meer- en minderwerk op in het projectdossier.	†	2986

Opleveren en overdracht

		Oplevering geschiedt bij daglicht.	†	3821
		Breng overeengekomen correcties en aanpassingen snel aan en voer gewenste reparaties snel uit.	†	2996
		Laat de consument/opdrachtgever nogmaals een bewijs van oplevering met onderhoudsinstructies en garantiebepalingen ondertekenen.	†	3822
		Deel de opdrachtgever, bij voorkeur schriftelijk, mee dat de oplevering tot gevolg heeft dat de verantwoordelijkheid voor het werk op hem is overgegaan.	†	2997

Klachten van klanten

		Beschik over een klachtenprocedure waarin binnen 10 werkdagen een reactie op een klacht komt.		4366
		Bespreek klachten direct met de klant.	†	1445
		Informeer klanten schriftelijk hoe de klacht wordt opgelost.	†	3009
		Registreer klachten en breng zo nodig verbeteringen aan om herhaling van de klacht te voorkomen. Een klacht kan een gratis advies zijn.	†	566
		Los klachten van klanten ruimhartig op.	†	2865
		Handel klachten snel af.	†	3536
		Wijs consumenten bij blijvende onenigheid op de mogelijkheid om geschillen af te handelen via een geschillencommissie (als u lid bent van een brancheorganisatie of geregistreerd bij een geschillencommissie) of via arbitrage van de Kamer van Koophandel.	†	4235

Werkoverleg

- A Houd regelmatig werkoverleg (vuistregel: eenmaal per maand). 3067
- A Besteed in het werkoverleg aandacht aan: 3071
- arbeidsomstandigheden (in het bijzonder werkdruk en ziekteverzuim)
  - veiligheid
  - milieu-aspecten
  - werkverdeling en planning
  - algehele gang van zaken in het bedrijf
  - openstaande actiepunten
- A Neem de inhoud van deze Code bij het werkoverleg systematisch door. 4179
- A Maak van het werkoverleg een verslag met in ieder geval vermelding van de aanwezigen, de besproken onderwerpen en de actiepunten. 2929
- A Handel als volgt als medewerkers afwezig zijn bij het werkoverleg: 2930
- breng ze op de hoogte van wat er is besproken
  - geef ze inzage in het verslag van het werkoverleg
  - laat ze voor kennisname tekenen
- A Houd ten minste tweemaal per jaar een bijeenkomst met het personeel waarin u uw medewerkers in elk geval informeert over: 3070
- de stand van zaken in het bedrijf
  - zwaarwegende beslissingen zoals uitbreiding, inkrimping, belangrijke investeringen en verhuizing
  - voortgang van uitvoering Plan Van Aanpak bij de RI&E

Interne evaluatie

- A Stel samen met uw medewerkers vast wat bij een project goed en fout is gegaan, leg conclusies vast en gebruik ze voor de toekomst. 3001
- A Maak een nacalculatie en analyseer verschillen tussen de voor- en de nacalculatie. 5448
- Pas, indien nodig, uw calculatiemethode aan.